

Indholdsfortegnelse.

Fra Beieren, ved adjunkt A. Sommerfelt	side 1
Fjeldstuerne på Dovre, ved overlærer C. Schulz	- 19
Indberetninger fra formanden:	
1) Fra en inspektionsreise til Nedalen	- 19
2) Angående konstitueringen af „Forening for reiselivet i Norge“ og Trondhjems turistforenings tilslutning til samme	- 22
Årsberetning 1902—03	- 30
Uddrag af regnskabet for 1902	- 35
Forslag til budget for 1903	- 36
Omtrentlig formuesstatus pr. $\frac{1}{1}$ 1903	- 37
Trondhjems turistforenings statuter	- 38
Medlemsfortegnelse	- 41

Fra Beieren.

(Af adjunkt Axel Sommerfelt).

I de sidste årtier har turistlivet søndenfjelds skudt sterk vekst; veie er banet, og hytter er reist på de øde fjeldvidder, og i de korte sommermåneder mylrer det mangede af liv, hvor i fordums dage alene renjægeren færdedes. Over Dovre når dog ikke mange, og endnu færre er de, som søger længer nord. Og dog har det allerede længe været kjendt, at Nordland ikke blot er midnatsolens land, men at der bag kyststrandens tinderækker findes naturscenerier, som i skjønhed og storhed kan måle sig med de smukkeste egne længer syd.

Til disse Nordlands indre bygder er turiststrømmen endnu ikke nået; de fleste reisende, som søger nordpå, nøier sig med fra dampskibets dæk i ro og mag at betragte kystens vakre alpelandskaber, og det er få, som gjør afstikkere fra denne turistlivets slagne landevei.

Enkelte af de nordlandske dale gjestes dog gjerne hver sommer af nogle få fremmede, og når det ikke er flere, som gjør det, er det vistnok ubekjendtskab med forholdene, som skræmmer. Hensigten med disse linjer er da også at hjælpe til at udbrede kjendskabet til egne af vort land, som visselig ingen vil angre på at aflægge et besøg.

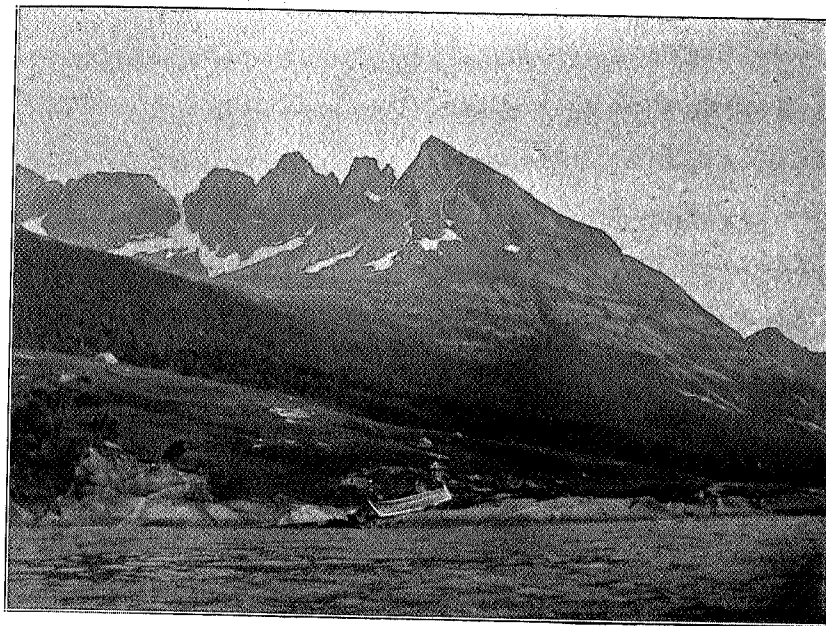
Er man så heldig under en fart langs kysten at have rigtig klart veir, vil man på den store halvø søndenfor Bodø se det vildeste fjeldlandskab med takkede rygge og spidse tinder. Bag disse titter ogsaa på enkelte steder Svartiseens sneørkener frem. Indtil for få år siden var den vældige bræ sågodtsom ukjendt;

man antog, at det var en sammenhængende bræ, og først nylig er det blevet bekendt, at den ved en dyb dal deles i to omtrent lige store dele. Geologer og landmålere har i den sidste tid gennemkrydset disse øde vidder, og deres beretninger og endnu mere den geografiske opmålings karter, som netop er færdige over en større del af halvøen, vil udentvil bidrage til at vække ikke blot videnskabsmandens, men også fjeldfolks interesse; thi mangesteds har dens omgivelser, og da særlig fjordene, som skjærer sig ind vesttra, en natur saa vild og storartet, at de måske endog overgår vestlandets.

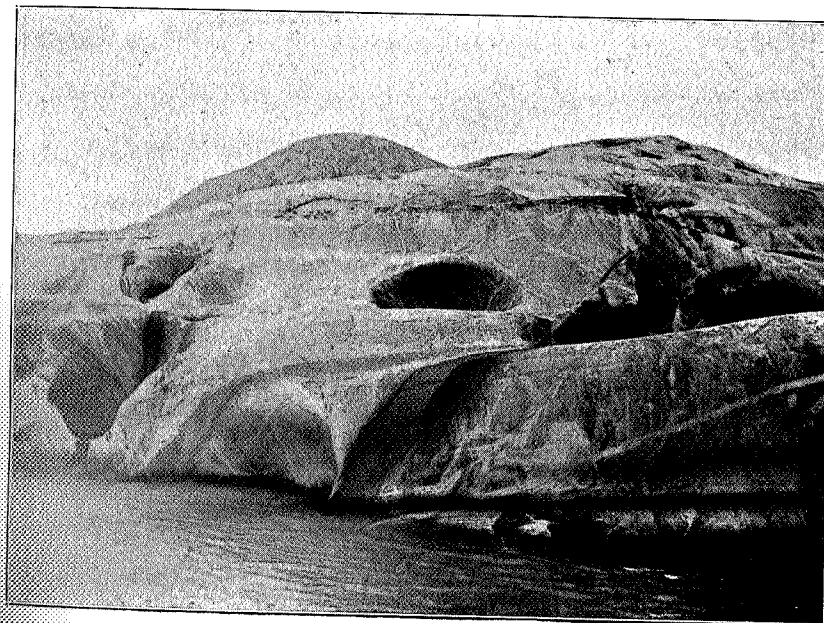
At nogen turist forvilder sig til disse kanter er dog en ren sjældenhed. De østlige dele af bræen ligger derimod nærmere til de mere befærdede strøg og er lettere tilgængelige; det hører derfor gerne med på en tur gennem Dunderlandsdalen at gjøre afstikkere op til den store isbræ, som går ud i Svartisvandet, eller til grotterne ved Langvandet.

Her er antallet af reisende ikke saa lidet endda; thi allerede længe før de store foretagender i Dunderlandsdalen var paatænkt, var dalen vel kjendt paa grund af dens vakre natur. Medrette har den også vundet et navn fremfor de fleste nordlandske dale ved sine vekslende scenerier, snart smilende, velbebyggede sletter, snart trange, vilde revner, hvor elven skummende og brølende fylder hele dalbunden; dertil en vegetation saa rig, at man kunde tro sig langt sydpå og ikke oppe under polarcirkelen, hvis ikke de nøgne, tildels snedækkede fjeld, som hæver sig bag de nærmeste åser, viste os, at her ikke er langt op til trægrænsen. Dalen eier også en række naturmerkværdigheder, som forøvrigt er eienommelige for store dele af halvøen, dybe, mørke grotter og elve, som på sit korte løb ned fra høidens snevidder gemmer sig i fjeldets indre for efter et kortere eller længere underjordisk løb at bruse frem i dagen igjen.

I almindelighed pleier de, som færdes tilfods i disse trakter, at tage videre nordover Saltfjeldet for at aflægge Junkerdalen og Sulitjelma et besøg. Men er man først heroppe, bør man ikke undlade at tage Beieren med. Selve hoveddalen er vel værd at se, da både dens yderste og øverste del har mange smukke, til-

Beiertinderne.

Jettegryderne ved Færøesund.

dels storartede partier. Endnu mere seværdig er dens vestlige sidedal, Gråtådalen, som eier en række naturmerkværdigheder, der visselig engang i fremtiden vil skaffe den et stort navn. Hidtil har den omtrent været et terra incognita; når undtages de få, som i embeds medfør må derop, ser den sågodtsom aldrig et fremmed ansigt.

Til Beieren kan man komme ad forskellige veie. Lettest er det at tage med lokalbåden fra Bodø, som to gange ugentlig går derind, og som korresponderer med hurtigrutens skibe. Man får derved anledning til også at se Beierfjorden, som har ord for at være en af Nordlands vakreste fjorde.

Når dampskibet har passeret Salten, bøier det ind i sundet mellem fastlandet og Sandhornøen. Helt fra Bodø ser vi midt imod os den vakre krans af tinder, som ligger ret op for anløbstedet Framnes; her lige under Beiertinderne begynder farten på den egentlige Beierfjord.

Dennes ydre del har ikke noget særlig eiendommeligt at fremvise; de temmelig nøgne omgivelser er hverken synderlig høie eller dristige i sine former. Men fra det trange Færø Sund omtrent halvvejs inde i fjorden antager fjeldene mægtigere dimensioner. Når man nærmer sig sundet, ser det ud, som om fjorden allerede her skulde lukke sig; dampskibet synes at styre paa land, da der med et åbner sig et sund så trangt, at to fartøier vanskelig skulde kunne komme forbi hinanden. Kolossale jættegryder lige ved vandet og i høide med dampskibets dæk minder om en tid, da landet her endnu ikke havde hævet sig til sin nuværende høide, og Færø Sundet var et andet Saltstrømmen; også nu er strømmen ved flo og fjære meget betydelig.

Indenfor sundet åbner fjorden sig igjen til et stort, indelukket bassin. Snart sees tilvenstre en liden mørk dalrevne, som endnu bærer navnet Ligbugten. Indtil midten af det 19de årh. hørte Beieren under Gildeskål prestegjæld; kirke fik dalen først for 200 år siden, da der i anledning af lappemissionen reistes flere nye kirker i nordlandene. Før denne tid måtte lig føres helt ud til Gildeskål; dette var om vinteren vanskeligt eller ugjærligt, da fjorden på enkelte steder regelmæssig lægger sig, medens den på andre

altid holder sig åben. Da det heller ikke er fremkommeligt over fjeldet, pleiede man at hensætte ligene her for så senere, når isen gik op, at føre dem ud til sognets kirke.

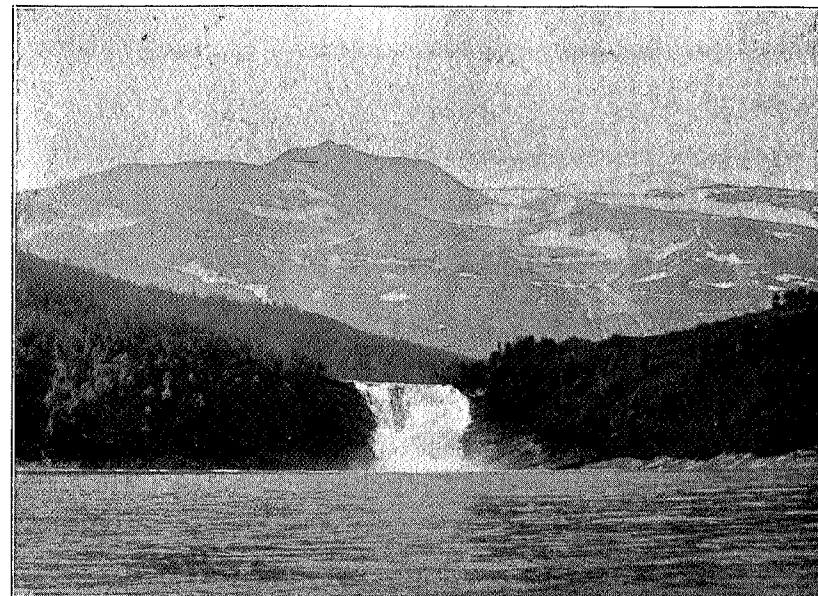
Efterhvert som man kommer længere ind, bliver omgivelserne stadig vakrere og mere storslagne. I syd titter hist og her høje tinder frem af snehavet. Fjeldene langs fjorden er sommesteds så bratte, at de ikke yder fæste for nogen vegetation; hvor de ikke falder for steilt af, er de dækket af bjerk eller furu, som tiltager i frodighed, jo mere vi nærmer os fjordbunden. Efter en 4 timers fart er vi så fremme ved Tværvik, det inderste anløbsted, som ligger et par klm. udenfor elveoset; længer ind kan dampskibet ikke komme, da de store grusmasser, som elven har ført med sig, har opfyldt hele fjordens indre del.

Der går vei fra Tværvik over til gården Arstad; man bør dog straks tage båd op til Moldjord, da den, som følger veien, alligevel må færge over elven flere steder.

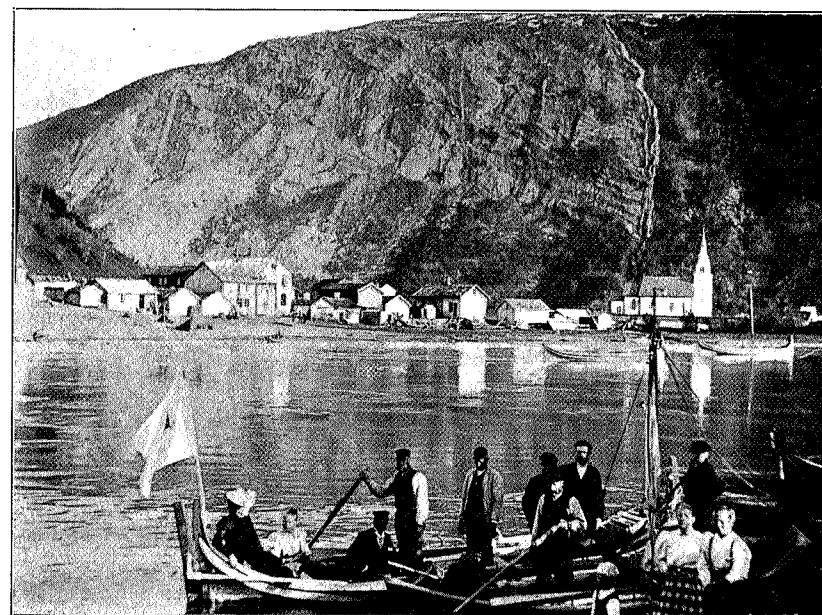
Allerede ved Tværvik, men endnu mere på roturen opover elven får man rigtig anledning til at beundre den ydre Beierdals storartede natur. Tilvenstre har man ret op for sig en lang, mindst 1000 fod høj lodret fjeldvæg, som efter en stor lysere flade, rimeligvis dannet ved et skred og ikke ulig nordlandsbådens råseil, har fået navnet Seilfjeldet. Midt imod os stiger Høitindens vældige kolos op i den evige is og snes regioner (omtr. 4400 fod).

Halvveis fremme ror man mellem to større, vakkert beliggende gårde, Arstad på høire og Soløien på venstre side. Elven udvider sig her betydelig, idet den optager Dokmoelven, som i et vakkert fald sender sin store vandmasse ud over den nederste terrasse ved foden af Høitinden. Fra båden kan man vistnok se fossen; bedst tager den sig dog ud fra en ø lidt nedenfor faldet.

En anden seværdighed i nærheden, som man ikke bør undlade at tage med, er det lille idylliske Soløivand lige ved elvens udløb, omtrent 20 minutters spasertur fra gården. Kranset at vakre, lyse birke, saa tæt at man ikke opdager det, før man står lige ved dets bred, ligger det her bortgjemt under Seilfjeldet, lige op til de vældige urer, som dækker fjeldvæggens nedre del. Der hviler over det lille vand en sjelden fred; men den mørke, truende

Arstadfossen og høitinden.

Moldjord i Beieren.

fjeldvæg giver det et præg af alvor, som end ikke sommerdagens strålende sal formår at fjerne. Hist og her stænges udsigten ud over det lille vandspeil af kjæmpemæssige stenblokke. Det må være lange, lange tider, siden de tordnede ned fra fjeldets tinde; for mosetæppet har forlængst dækket dem, og store bjerker på deres top speiler sine hvide stammer i det klare vand. Her hækker måger i hundredevis; kommer en fremmed hid og bryder stilheden, seiler de skrigende hen over vandspeilet og skyder alt i et ned efter småfiskene, som vi ser i store mængder pile afsted mellem stenene på bunden.

Straks ovenfor Soløien ligger den lyse, venlige prestegaard Dokmo på den anden side af elven, omgivet af en vakker birkelund, som sterkt minder om de smukke lunde på Hedemarken, kun når træerne her neppe den halve høide.

Lidt længere oppe kommer vi så til det lille strandsted Moldjord med kirken og et par landhandlerier; det ligger på en liden sandmo under en af de høie terrasser, som man kan følge både længer ude og flere mil op igjennem dalen. Paa den anden side af elven stiger Høitinden næsten lodret i veiret og stænger solen ude en stor del af året. Det er derfor ganske naturligt, at de, som må leve her den lange vinter igjennem, ikke deler den fremmedes beundring for den mægtige natur, man ser på fjeldene med ganske andre øine. Mere end det halve år er de på det nærmeste eller endog helt afstængt fra omverdenen paa grund af isen, som ikke sjelden bliver liggende helt til juni; længe ser de solen skinne på høiderne omkring, før den endelig når ned i dalen, og neppe er høsten kommen, saa forsvinder den igjen bag „de stygge, svarte fjella.“

Herfra fører en meget tarvelig kjørevei gode 2 mil opover dalen på dennes østside til gården Toldå; ved Strand, en 7—8 km. fra Moldjord, kan man færge over og fortsætte på vestsiden på endnu dårligere vei til Brandhei, omtr. en mil ovenfor Toldå. På Moldjord er der skydsstation; ellers vil man vistnok på de fleste gårde få sig hest, når man blot vil tage tiltakke med det primitive kjøretøi, som endnu almindelig benyttes her i dalen. Det består af et par hjul, på hvis akse der er fæstet et sæde

med etslags rygstød. Man sidder saa lavt, at en almindelig voksen mand må søge et høist ubekvemst hvilested for sine ben, om de ikke alt i et skal skrubbe ned i veien. Er kjøretøiet rigtig luksuriøst udstyret, får man en høsæk at sidde på, og det varer da kanske en liden stund længer, før det går op for en, hvilket torturretskab dette kjøretøi egentlig er.

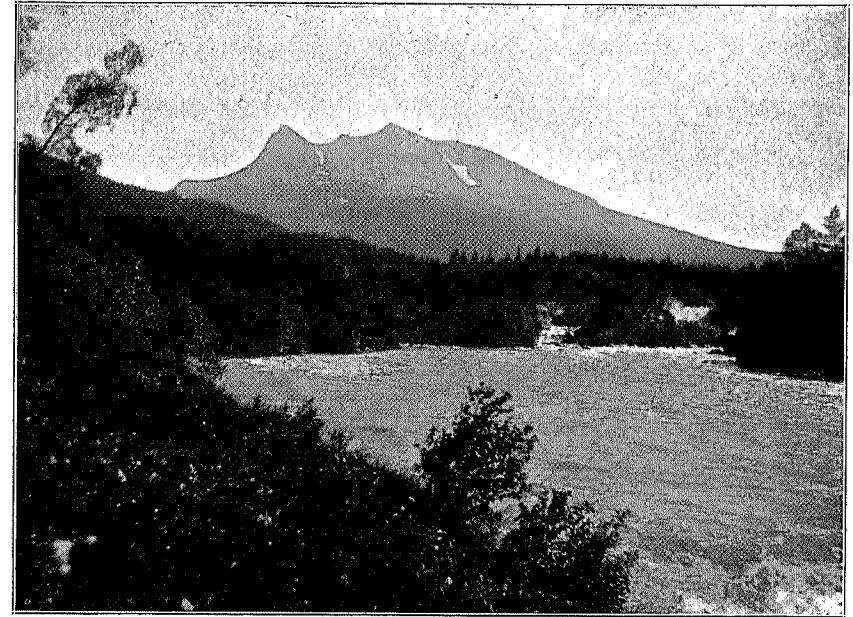
I gamle dage var Beieren bekjendt for sin rigdom på skog, og det forsynede store dele af Nordland med trævirke. Således synger digteren i Nordlands trompet:

I Beieren vokser en kostelig Skov
af Furu og andet, som gjøres Behov
til Bygning, til Huse og Tømmer.
Der hugge Bu-finnerne Planker og Bord,
af hvilke de kjækkeste Jægter blir gjord,
som nogensteds flyde på Strømme.

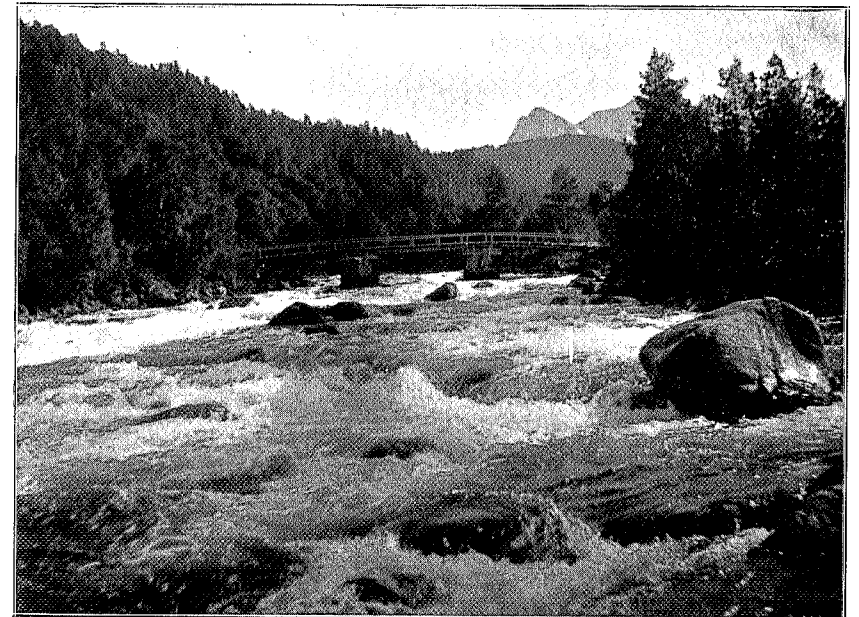
De dage er dog forlængst forbi; øksen og skogvarmen har lyst dygtig op, og skjønt der allerede for halvandet hundrede år siden udgik forbud mod at udføre skogprodukter udenfor amtet, saa lykkedes det dog ikke at hindre ødelæggelsen. Man må derfor et langt stykke op i dalen, før man får øie på det første tømmertræ; længst ude bare en enkelt liden furu hist og her inde imellem den lave løvskog, som ikke helt formår at skjule den magre sandbund.

Snart vider dalen sig ud, fjeldene på begge sider rykker tilbage fra elven, de er lavere og mindre bratte og dækkes et godt stykke opover af frodig ungsog, så dalen gjør et meget lysere og venligere indtryk, men på samme tid også taber betydelig i eien-dommelighed. Den ene lille gård følger efter den anden med lyse enge og bølgende agre, og den fremmede overraskes ved at se, hvormeget korn der dyrkes så langt nord, hvor sommeren er så kort. Aarvist er det dog ikke; bliver sommeren kold og regnfuld, tager frosten det, længe før det begynder at gulne.

Den første mils vei fra Moldjord går dalen i sydøstlig retning, men bøier så ovenfor Storjord af mod sydvest for at fortsætte i en temmelig ret linje, helt til den 4—5 mil længer oppe ender

Tellingingen i Beieren.

Fra Toldåen i Beieren.

lige under Svartisen. For største del er den en smal revne i fjeldmassen med høje, temmelig bratte vægge. Kun ved Toldå, et par mil ovenfor Moldjord, vider den sig betydelig ud, idet fjeldene på østsiden skræner ganske smaat opover for dog tilsidst at tage sin mon igjen i den store kolos Tellingén, som ender i 2 eller rettere 3 omtrent 3800' høje toppe. Hele dalbunden er her dækket af tæt, frodig ungfuru, som også trækker sig langt opover lierne, og da al skog i hele den øvre del af dalen tilhører staten, er der neppe mere nogen fare for, at den skal gaa samme vei som skogen længer ude.

I lierne er der fuldt op af bjerk, som opsidderne har ret til at hugge mod en ubetydelig afgift. Træffer man til at færdes her, når vedholdende regn eller sterke vinde har fyldt bække og elve, får man se liv og virksomhed. Udover alle vandløb, selv om de er nok så små, danser bjerkeveden og havner så endelig ved Moldjord, hvor der på sådanne dage ligger båd ved båd for at fiske den op. Men det kan jo ikke undgås, at meget slipper igjennem, når det rigtig stormer på, og derfor ser man ikke sjelden hele den indre del af fjorden oversået med drivved. Det er ikke ubetydelige mængder, som saaledes hvert år tages ud; thi Beieren forsyner en stor del af de træbare distrikter ude ved kysten med al den ved, de trænger.

Indtil for et par menneskealdre siden var Toldå den øverste gård i dalen. Længere oppe og på fjeldvidderne omkring færdes lappen, som nu maa siges at være sågodtsom forsvundet herfra. En gang om året måtte han møde på Toldå for at betale sin skat eller told; derfra har gården sit navn.

Her får hovedelven sit største tilløb østfra gjennem Toldåen, som går i lang bue rundt om Tellingén og styrter ned fra høiden gjennem en vild, utilgjængelig kløft. Dens vand er klart, medens Beierelvns brævand fører en mængde slam og derfor under flom har en skidden, grågul farve. Først langt nedenfor Toldå blander de to elve sig fuldstændig, og laksen, som sjelden går op før august, holder sig derfor på østsiden.

Længere oppe ligger nogle få gårde, Gråtånes, hvor den vestlige sidedal Gråtådalén går op, Brandhei, Stormyrhal-

sen og øverst i dalen Staupåmo, alle ryddede omkring 1830. Ret op for sidstnævnte gård ligger Beierens høieste fjeld, den vakre, hvide Stormyrtind, som er synlig langt ude gennem dalen; den skal ikke være vanskelig at bestige og frembyde en ganske enestående udsigt ikke blot over hele Svartisen og de vilde, forrevne fjeldpartier ude ved kysten, men endog helt over mod Lofoten. Ikke langt søndenfor hæver Skilåtinden sig op af snehavet til omtrent samme høide.

For at komme til Beieren er man dog ikke henvist alene til den ovenfor beskrevne rute; fra Saltdalen eller Dunderlandsdalen vil man let kunne gjøre en afstikker derhen, og den, som har nogle få dage at ofre hertil, bør ikke undlade det, da overgangen over høiderne østenfor både er let og udentvil tør regnes blandt de smukkeste fjeldture, man kan gjøre i vort land.

Når jeg på opfordring indlader mig på at fortælle lidt fra mine vandringer her, uagtet der er gået nogen tid hen, og der endnu ikke foreligger karter, som kan støtte hukommelsen, så tør jeg naturligvis ikke indestå for, at opgaverne i alle enkeltheder er fuldstændig nøiagtige; endnu mindre ved de ruter, som jeg ikke selv har gået, men kun angiver efter oplysninger fra folk i de egne.

Fra Bjellånes i Dunderlandsdalen har man over til Beieren flere ruter at vælge imellem, af hvilke enkelte blot kræver én dag, andre derimod helst bør fordeles på to.

Kortest er det at tage gennem Stormdalen, som går op på vestsiden af Dunderlandsdalen straks nedenfor Bjellånes. Dens nederste del går i retningen øst—vest mellem 2 høie fjeldpartier med store is- og snebræer, Brædekfjeldet på nord- og Ørtfjeldet på sydsiden. En mils vei oppe tager dalen retningen nord—syd; den er mørk og trang, og særlig er vestsiden brat og vild med en hel række udoverhængende gletschere. På veien kommer man forbi en stor grotte i Brædekfjeldet, som ikke skal stå tilbage for de bekjendte grotter ved Langvand. Udsigten fra høideryggen skal være enestående. Uden fører bør man neppe gå denne vei, skjønt det

vistnok ikke falder vanskelig at finde rigtig frem; men der er elve at passere, som ialfald til sine tider kan være slemme at komme over for dem, som ikke er godt kjendt.

Gjennem Stormdalen kommer man ned ved Staupåmo, den øverste gård i Beieren. For den, som straks agter sig længere ud i dalen, bliver dette en ikke liden omvei; han bør isteden tage nord over Saltfjeldet og søge ned gennem Tværådalen til Gråtånes eller Toldådalen til Toldå, omtr. 8 km. længer ude. I tørre somre kan man komme frem her ad forskjellige ruter; er elvene derinod store, har man færre at vælge imellem, medmindre man benytter hest. Flere af disse ture bliver vel lange for én dags marsch; man bør derfor overnatte på en af de fjeldstuer, som staten her har opført til brug for telegrafopsynet og veifarende, og hvortil man får nøgel såvel på Bjellånes som på Rusånes i Saltdalen og Toldådal i Beieren.

Der er 5 sådanne stuer på Saltfjeldet med omtrent en mils mellemrum. Hytterne består af et vedskur og et soverum med 2 dobbeltsenge, hvortil hører 1 renskinds- og 1 saueskindsfeld, bord og et par krakker, kogeovn med kaffekjedel og pander, knive, tallerkener og kopper. Den, som overnatter der, har at gjøre rent efter sig; men kravene til renhed er nok ikke lige store hos alle, og efter de erfaringer, jeg har gjort, tør jeg anbefale, at man medtager de kokekar, man ikke tror at kunne undvære. Stuerne gjør ikke altid et tiltalende indtryk, da de flittig benyttes af geseller, som vandrer mellem Sulitjelmaverket og Bosmo grube i Ranen; men i nødsfald kan de være gode at ty til.

På min første tur gennem Dunderlandsdalen var jeg alene og benyttede derfor gjerne enhver anledning til at forhøre mig om overgangene. Synderlig værdifulde var de oplysninger, jeg fik, vistnok ikke; over Saltfjeldet langs telegraflinjen havde mange vandret, vestover var folk derimod lidet kjendt. En ting var dog alle enige om, uden „lods“ burde jeg ikke gå af hensyn til elvene.

På Bjellånes tør man imidlertid ikke påregne at få fører, særlig nu efterat anlæggene i dalen udenfor er kommet i gang. Det faldt da også vanskelig for mig, da alle mand, som ellers holdt sig hjemme den sommer, netop var paa telegrafbefaring. Tilsidst

lykkedes det dog at få med en mand fra en gård længer oppe i dalen.

Vi tog ud ved 7tiden om morgenen. Veiret var varmt og næsten klart, men det blæste en sterk søndenvind, så føreren var bange for, at elvene vilde vokse sterkt. Det var vor hensigt at følge telegraflinjen til første fjeldstue og derfra tage nordvestover til Gråtånes.

Raskt bærer det op gennem bjerkelien med stadig videre udsigt sydover mod Ørtfjeldet, hvis nordside endnu strålede i fuld vinterdragt. Veien tager op gennem Tespas dalføre på elvens østside langs foden af Tespfjeldet, som skiller mellem denne dal og den omtrent parallelt hermed gående Bjellådal. På den anden side af Tespa hæver Brædekfjeldet sig; men da stien næsten overalt ligger nær elven, er det kun små partier af dettes store bræer, som er synlige herfra. Snart siger vi det sidste træ farvel og når kort efter den første fjeldstue, Gilstuen, som har sit navn efter to større tilløb til Tespa vestfra.

Medens vi puster ud et øieblik efter den raske opstigning, får jeg høre, at det ikke blot er om sommeren, folk lægger tilfjelds her, men at det også er dem, som vover sig iveri midt i hjertet af vinteren. Da er ikke fjeldet altid så blidt som idag, og kommer uveir på, kan det også gå på livet løst. To gange vinteren forud havde min fører således været iveri for at finde igjen forulykkede. Den ene var en 14 års gut fra Bjellånes, som var gået herop efter ryper, men ved et uheld havde skudt sig selv. Den anden er arbeider, som kom sydfra og agtede sig til Sulitjelma. Han var en middag kommen ind på Bjellånes og bad om at få låne nøglen til stuerne. Dårlig var han klædt, og skjønt det ikke var synderlig koldt, søgte man dog at overtale ham til at vente til følgende dag, da det så ud til sne. Men han vilde afsted. Hos telegrafopsynsmændene er indlagt telefonapparater, som knyttes til telegraflinjen, og der telefoneres daglig for at undersøge, om alt er i orden; der meldes da også gjerne, om nogen tager tilfjelds. Så også denne gang; men det gik både 2 og 3 dage, inden manden kom frem til Rusånes. Dette blev indberettet til fogden, som beordrede folk fra begge kanter ud for at lede efter ham, og

det varede heller ikke længe, før man fandt ham. Han var nået henimod første fjeldstue, men da var sneen kommet og havde skjult hytten for ham. Det havde været let at følge sporene og se, hvorledes han havde ledt efter den i forskjellige retninger, indtil han tilslut lige nedenfor stuen segnede for aldrig at reise sig mere. I hans lommer fandtes ikke en øre, kun en tør brøds kalk, det var alt, han havde med til en 6 miles tur over fjeldet midtvinters.

Herfra følger vi telegraflinjen endnu et par kilometer for at springe elven i os ved Tespvatnet, da den længere nede overalt går i en dyb rende med bratte skrænter. Telegraflinjen bøier her i nordlig retning og tager igjennem Lapflytterskaret over i Bjellådalen. Vi arbeider os derimod møisommelig op over de bratte fjeldier på dalens vestsida langs østre Gilåen og når endelig høiden, hvor der ligger et par mindre vand, som endnu i midten af juli var helt isbelagte. Østover ser vi ud over store fjeldpartier med betydelige bræer; hvad der lå foran os, fik vi derimod ikke se; for skodden kom veltende og lod os kun ved enkelte glimt ane de store fjeldvidder, den dækkede for os.

I et par timer stabber vi så frem i sneen gjennom østre Gildal, stiger endnu lidt høiere op og skimter for første gang i det fjerne Beierdalens omgivelser, af hvilke Tellingens tvillingtoppe og den sukkertopplignende Ramsgjeltind er let kjendelige. Ret ned og dybt under os åbner Toldådalen sig. Under farten nedover kom årets snemasser os tilhjelpe, da de dannede broer over elve og sparede os både tid og møie. Omtrent kl. 2 stod vi så ved Toldåen. Det gjaldt nu at finde et vadedsted; for kom vi ikke over her, måtte vi følge elven hele dalen nedigjennem og opgive tanken om at nå Beieren den dag.

Toldåen, som kommer ned vestfra, gjør her en lang bøining nordover omkring en stor fjeldslette, Rebbiva, nedenfor Saltfjeldets vestlige skråning og deler sig i mange arme med stille floer. Netop hvor den når sletten, skal den kunne vades på et par steder. Det lykkedes os da tilslut efter flere forgjæves forsøg ved gjensidig hjælp at komme over; alene havde det været umuligt, da strømmen både var kald og strid og dybden flere steder så stor, at vi

flød op. Før man vælger denne vei, bør man derfor forhøre sig om elvenes størrelse.

Det iskolde bad og myggen tvang os til at fortsætte endnu en stund, før vi turde unde os lidt madro. Først høit oppe i lien på Rebbivas vestsider har vi fået såvidt varme i kroppen, at vi kan nyde en liden hvil, og fortsætter så igjen opad, til vi atter når op i sneen og isen. Herfra samme storartede fjeldskue som fra kammen søndenfor Toldåen; men alt var rykket os betydelig nærmere og strålede nu i den deiligste belysning. Når vi så har fortsat videre fremover høiden, støder vi på Tveråen og tager ned på østsiden af denne; snart møder vi det første træ, holder så lidt op i lien på Tellingens skråning for at undgå myrene langs åen, og stræver os tilslut gjennom tætbevokset og ulændt terræn ned til gården Blommeli, hvor vi får båd over til Gråtånes. Turen, som under heldige veirforhold er overmåde lønnende, tager 12—14 timers rask gang, fraregnet hvilestunder.

Både fra 2den, 3die og 4de fjeldstue er der forholdsvis lette overgange til Toldådalen. Af disse tør jeg anbefale den fra 3die stue; man fordeler isåfald turen fra Bjellånes på 2 dage og overnatter på nævnte fjeldstue, som ligger mellem begge Bjellåvandene. Turen gjennom Bjellådalen er ganske vakker, men ikke særlig interessant; til gjengjæld er overgangen vestover og udsigten fra høiden her overordentlig smuk. Denne vei finder man let frem uden fører; fra stuen følges telegraflinjen et par kilometer, til man ser en forsænkning i ryggen vestenfor; gjennom den tager man op og får snart over kammen øie på Tellingen. Hurtig synker man mod Toldåen, som følges på øst- og nordsiden, indtil man når den øverste gård i dalen, nylig ryddet af en lap, som har sagt fjeldet farvel. Her må man få sig båd over til sydsiden og fortsætter så frem til gården Toldådalen, hvorfra der er en glimrende udsigt over den nordlige del af Svartisen og de mange tinder i dens nærhed. Fra denne gård fører en brat vei ned til Toldå. Turen tager neppe mere end 8 timer, i omvendt retning dog betydelig mere.

Vil man fra Saltdalen over til Beieren, er det vistnok lettest at tage op fra Rusånes, 2 mil oppe i dalen. Denne

tur kan godt gjøres uden fører, når blot veiret er sigtbart; det gjælder at blive sat på ret vei op gjennom lien; for er man først på høiden, har man den bedste veiviser i Ramsgjeltinden, som man holder nordenom. Da udsigten vestover for en del må være den samme, som man har paa overgange længer syd, tør jeg tro, at turen er meget vakker. Af selvsyn kan jeg derimod ikke dømme om det, da jeg den ene gang jeg vandrede her, var så uheldig som vel muligt, og intet fik se.

Jeg var kommen til Rusånes ved middagstid og måtte over til Beieren samme dag for morgenen efter at tage med dampskibet ud til kysten, hvor jeg håbede at blive nogle dage i ro hos gode venner og tørke mig selv og hele min oppakning, som efter et ustanseligt regn befandt sig i en lidet behagelig forfatning. Vel oppe på plateauet, som dog ikke er høiere, end at man næsten den hele vei går gjennom glissen bjerkeskog, fik jeg se Ramsgjeltinden og bestemt retningen. Det var også i sidste øieblik; for straks efter satte det ind med en nordveststorm og et regn så stridt, at det ofte ikke var muligt at se mange skridt for sig. Her ligger flere vand; det yderste af disse kaldes Kvitbergvatnet efter en lys bergvæg på nordsiden; fra det kommer Rusåen, og da denne ikke skal kunne vades, holdt jeg nordom vandet og troede alle vanskeligheder vel over, da jeg fandt, at det måtte være det høieste punkt på overgangen. Her skulde de dog netop begynde. Fjeldet syntes jevnt og fladt; men gang efter gang stod jeg ved randen af bratte forsænkninger, som både var vanskelige og møisommelige at passere; eller ganske smale vand, som lå tvers på min rute, tvang mig til lange omveie, når de da ikke var så grunde, at jeg foretrak at spare på skridtene og hellere tage et bad. Endelig helder det brat ned mod Ramsgjelgården, som ligger ved vestenden af vandet ret under tinden. Defra fører en overmåde brat, men vakker sti ned til Osbak.

Bodø turistforening skal senere have merket op en lettere vei mellem Ramsgjel og Rusånes søndenfor Kvitbergvatnet, hvor der overalt skal være let fremkommeligt.

Turen kræver under gunstige forhold neppe mere end 6—7 timer.

Endelig vil jeg nævne en overgang til Osbak fra bunden af Misvær fjorden, en dyb arm på Skjærstadvjordens sydside. Den skal kunne gøres på 3—4 timer og være særdeles lønnende, da der fra høiden er et storartet rundskue til Svartisens nordlige del og Børvastinderne ude ved kysten, Sulitjelma og Saltdalens fjelde østenfor.

Fra Gråtådal.

Ved Gråtånes, omtrent 3 mil ovenfor Moldjord ved begyndelsen af dalens øverste, trange del, får Beierelven sit største tilløb Gråtåga. Denne danner afløb for endel af Svartisens nordligere sne- og ismasser; selv i tørre sommere er den altid meget vandrig, og efter regn svulmer den hurtig op, så den buldrende og larmende sender sit skiddengrål isvand ned igjennem den trange kløft, den har sprængt sig i fjeldmassen for at nå ud i hoveddalen. Står man på broen over elven, skulde man ikke ane, at der lå en større dal ovenfor; kløften, hvorigjennem Gråtåga fosser ned, er saa trang, og fjeldene på begge sider rykker så tæt sammen, at Gråtådalens må siges at være helt afstængt fra omverdenen. Langs åen er det ikke fremkommeligt; beboerne af de få gårde, som for en halvhundrede år siden ryddedes her i denne afkrog, må derfor over fjeldet for at komme i forbindelse med udenverdenen, således at de par gårde, som ligger længst nede i dalen, har den letteste adkomst over fjeldet nordenfor åen, medens man fra de længer oppe liggende tager over på sydsiden. Førstnævnte vei er så brat, at den med rette bærer navnet „Stegan“; den anden er ikke tyngre, end at det til nød skal kunne gå an at få hest med et slags kjærre opover, skjønt det på flere steder synes næsten utroligt.

Lunt og fredelig ligger den lille, neppe mer end 2 mil lange dalrevne, på alle kanter vernet af høie fjelde mod høstens og vinterens storme. Langs høiden paa hele dens vestre side breder Svartisen sig og sender flere steder sine bræer helt ned mod dalbunden; overalt bruser åer og bække ned fra dens store snehav. Derfor har dalen ogsaa en vegetation, som man ikke skulde vente at finde under disse grader; tæt klæder furu og bjerk

den trange dalbund og lierne langt opover, og hvor der er en liden åbning, er den dækket af det frodigste grønt.

Hvad der dog gjør dalen endnu merkeligere, er dens mange grotter og huler. Rent ved et tilfælde fik jeg på min fart gjennem Beierdalen høre om dem, og da lysten til at komme derop engang var vakt, gjaldt det blot at oppebie en liden pause i det evige regn for at omsætte ønsket til handling. Den indtraadte endelig, og da først en vilde afsted, var der flere som vilde med, så det tilslut blev et helt lidet selskab, som lagde tilfjelds. Vi overnattede på Toldå, hvor der er godt logis at få, tog så om morgenen op til Gråtånes og var her så heldige at få kjendtmand med; det må man nødvendigvis have.

Vi valgte den sydlige, mindre bratte vei. I begyndelsen stiger det meget raskt gjennem furuskogen; men snart bliver stien nokså rimelig. Videre og videre åbner udsigten sig bag os; mod vest stænger fjeldet, indtil vi når høiden, da med et hele det skinnende hvide snehav dukker frem; nærmere os aner vi Gråtåens trange dal.

Vort første mål var Nauligrotten, som ligger på Gråtåfjeldets vestlige skråning, vel en 5—600 fod over dalbunden. Den er ikke let at finde, og vor veiviser var langt fra sikker, skjønt han havde været der flere gange. Men så traf vi på en liden gjætergut, som først rendte for os på bare livet, sandsynligvis fordi han mente, det var et fantesfølge, som kom — ikke engang i disse en-somme og fattige trakter er de fri for den slags folk; men snart overvandt han sin frygt og var både grei og kvik. Endnu en stund fortsætter vi henad høiden og stiger så nedad skråningen, indtil vi med et stanser ved et brat stup, hvorfra der er en storartet udsigt over hele den nedre del af dalen. Her står vi ved indgangen til grotten. Gjennem en portal så stor som en låvedør går vi ind i fjeldet; i begyndelsen helder gangen sterkt indad, senere bliver den mere horizontal. Tag og vægge er afglattede, næsten som det skulde være gjort med menneskehånd; bunden derimod består af større og mindre løssprængte stenblokke, så man må se sig vel for. Omtrent 20 meter inde stanses vi af et vand, som fylder hele bunden; kun delvis er det isbelagt, og dybden viser sig at være så stor, at den umuliggjør videre frem-

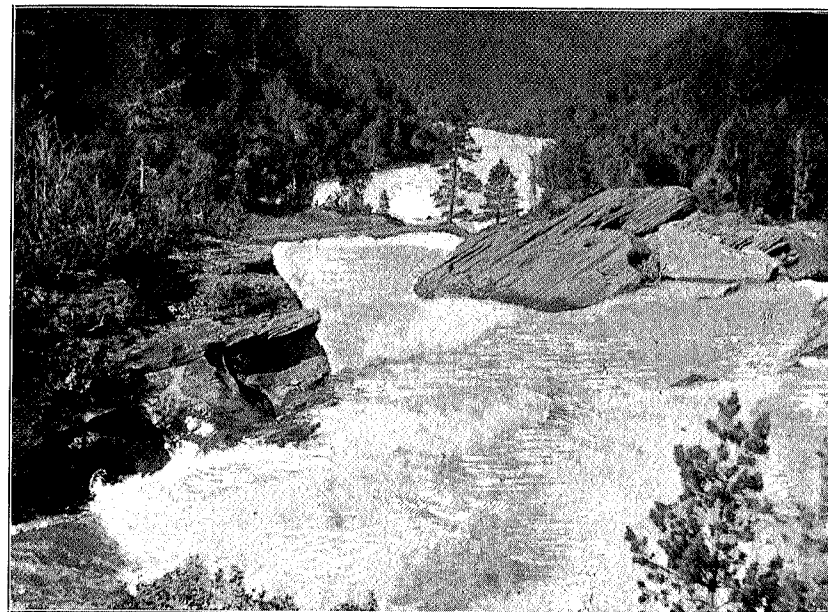
trængen uden båd eller flåte. Gangen gjør også her en bøining, så lyset fra åbningen ikke naar længer ind.

Senere hørte jeg af en opsidder her, at han engang, medens isen endnu lå på vandet, havde trængt meget langt indover, han mente flere hundrede meter. Gangen var overalt ganske mørk, men ved fakkelskinnet kunde han se, hvorledes den delte sig i flere, som førte videre ind i de forskjelligste retninger; dybt inde hørte han brusen af ikke ubetydelige vandfald. Hvor vandet i gangen havde sit afløb, vidste ingen at kunne give nogen besked om; grottens ydre del heldede stærkt indøver og syntes at pege over mod Beierdalen; der var heller ikke nogen bæk at opdage nedenfor i lien. Denne grotte må uden tvivl være dannet på en tid, da isen her dækkede over langt større vidder, end den nu gjør.

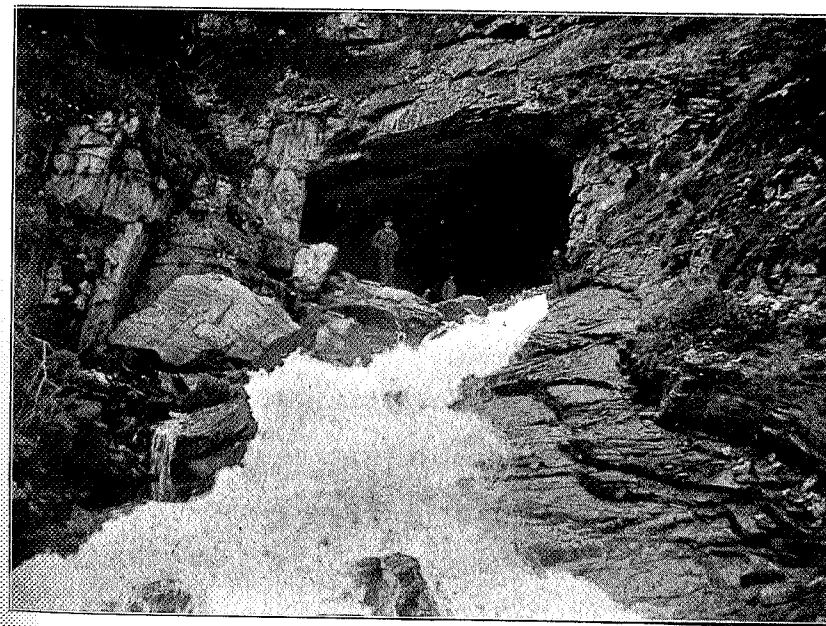
Vort næste mål var Kyskmo grotte, som skal ligge nede ved elven på dennes vestside nær gården af samme navn. Raskt heiste vi os eller gled udfor den bratte li og stod snart nede i dalbunden. Det gjaldt så at komme over Gråtåga; men båd findes der ikke. Straks nedenfor Kyskmo gjør elven en sving og vider sig lidt ud; her skal den kunne vades, når den er liden; men efter de tidligere sterke regnskyl var det fåfængt at gjøre noget forsøg. Vor veiviser skaffede os imidlertid et par heste fra gården, og således slap vi endelig over. Straks nedenfor elvesvingen skal grotten findes. Vor cicerone gjorde også endel afstikkere ned til elvebredden for her i det tætte krat at lede, som han sagde, efter „et svart høl“. Endelig fandt han det, men undlod at gjøre os opmærksom paa, at det var indgangen til den grotte, vi søgte, og da det omsider gik op for os, var det forsent at gå tilbage.

Åbningen skal ligge lige ved elven, så denne ved flom fylder dens yderste del. Gangen er ganske mørk, snart vid og høi, snart så trang og lav, at man må presse sig frem eller krybe på alle fire. Inde i fjeldet går der gange i alle mulige retninger, både op og ned, så der mangesteds må vises stor forsigtighed, og den besøgende trænger en ariadnetråd for at finde ud igjen af denne labyrint.

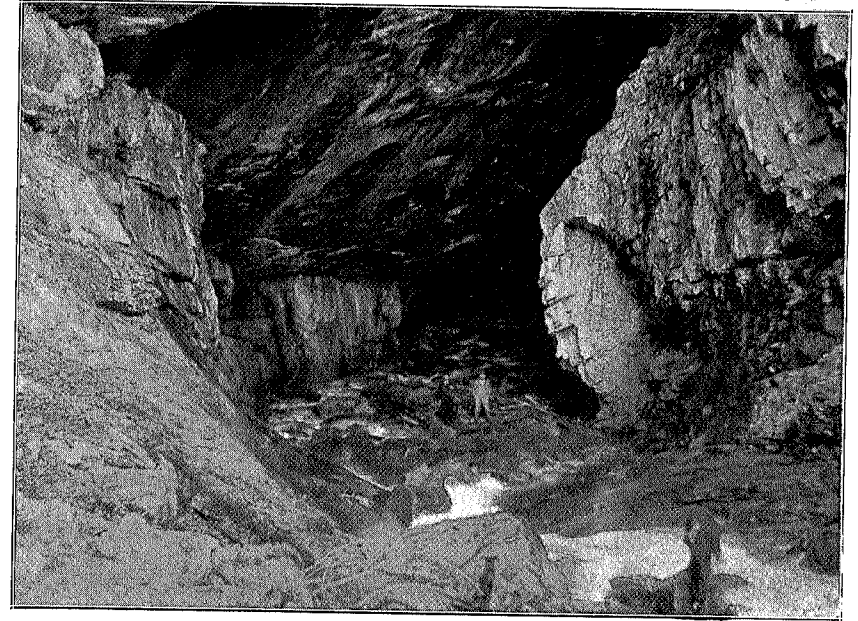
Hvor dybt man kan nå ind, vidste ingen at sige; min hjemmelsmand havde været 100 meter inde og kunde være kommen længer, men vovede sig ikke videre, da hans hyssingnøste slap op.

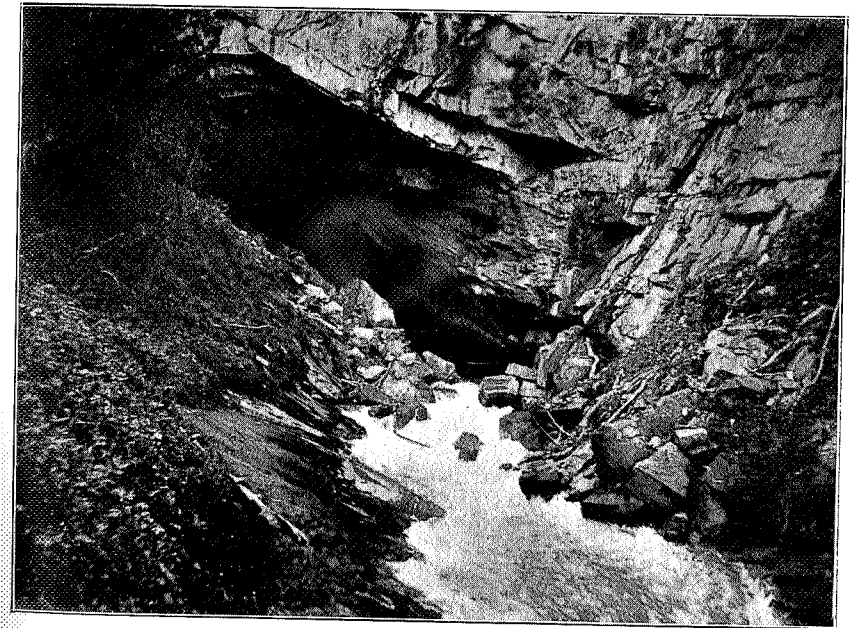
Fra Beierdalen.

Rönnåbakgrotten i Gråtådalen.

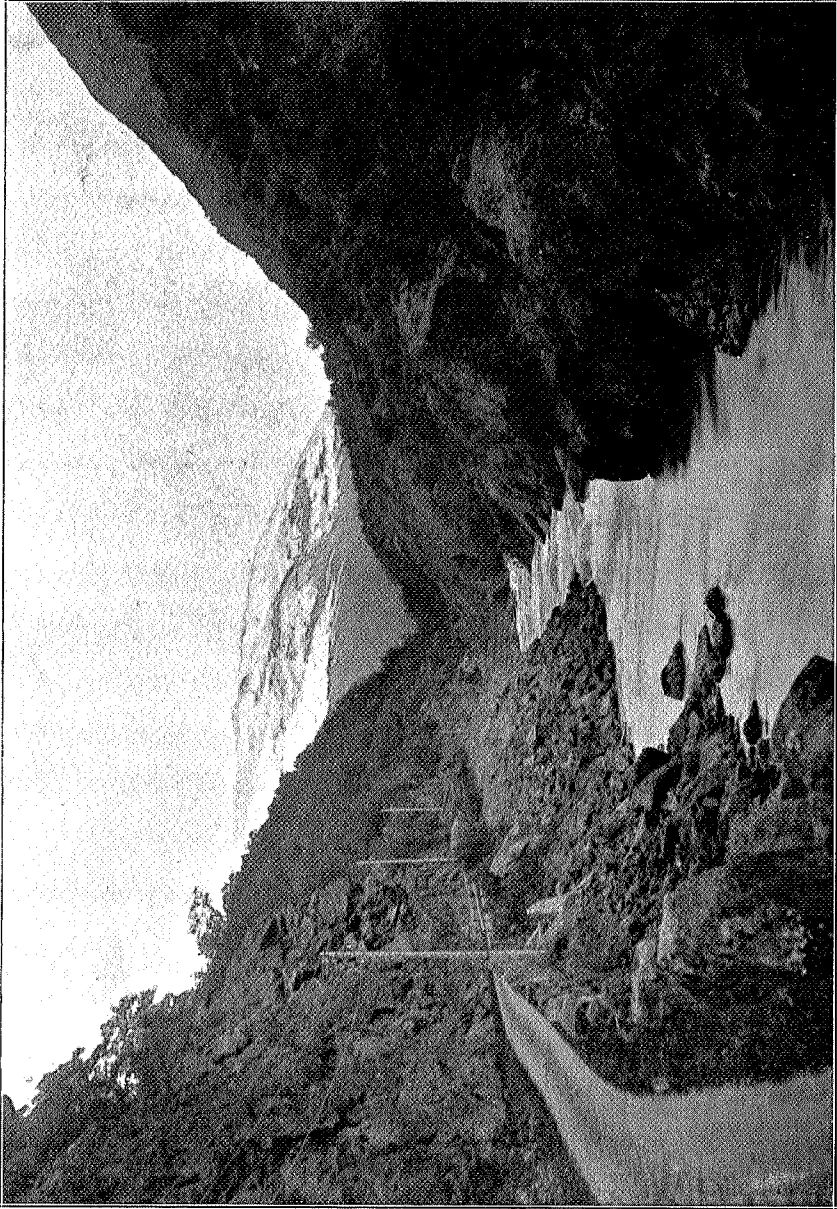
Fra Tiudalen. Lille Gråtåga gaar ind under fjeldet.

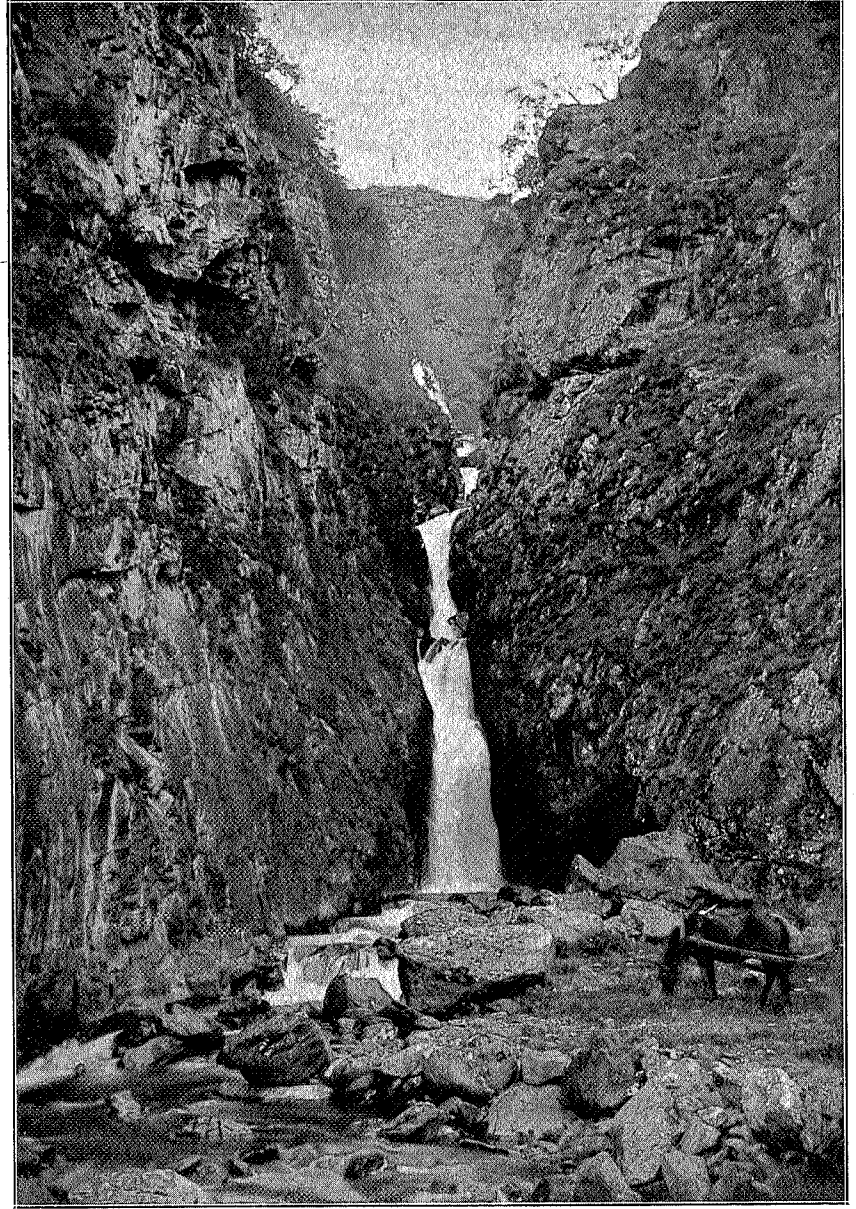
Fra Tiudalen. Lille Gråtåga kommer ud af fjeldet.

større og videre, så den nu vel tør være en 300 m. lang og halvparten så bred. Men ud af den må åen igjen, og da fjeldet høiner sig rundt om, har den sprængt sig en gang tvers igjennem det. Denne har tilslut antaget ganske betydelige dimensioner. Seet på nogen afstand minder dens ydre åbning ikke lidet om en mindre jernbanehal; men berglagenes skråstilling gjør, at bunden i gangen holder ganske betydelig, og fugtigt som alt herinde naturligvis er, bliver den en slibrig bane, så vi på vor vandring indover snart fortrækker at vasse frem i åen, som løber langs den ene af gangens sider. Behægeligt er det just ikke, strømmen er strid og underlaget upaalideligt, saa vi ret som det er får en større afkjøling, end vi netop synes om. De første hundrede meter går det nokså galant; tunnelen er overalt temmelig høi, så lyset fra åbningen kommer en tilhjælp; længer inde får det gå, som det kan; en får føle sig frem med foden, indtil gangen gjør en sterk bøining. Her lysner det igjen af dagen; snart er vi ude på den anden side og står nu ved bunden af kjedlen. Det, som her først møder ens blik, er det vakre, næsten lodrette fald, åen danner, idet den springer ud over randen. Rundt om os hæver væggene sig iveiret, i sin nederste del dækket af store urer, men høiere oppe aldeles lodrette, så det kun på enkelt sted skal være muligt at klatre op. Bunden, der overalt er dækket af vældige, løssprængte klippeblokke, skråner noget sterkt fra den side, hvor elven styrter ned og henimod den underjordiske tunnel, og skummende hvid springer elven fra afsats til afsats, indtil den tilsidst går ind under fjeldet. Hvor dyb kjedlen er, tør jeg ikke bestemt sige, men antager, at den i sin øverste del vel kan være omtrent 50', men ved tunnelen det tre- eller firedobbelte.

Herfra har man over Stegan neppe en times vei ned til Gråtånes og kan være tilbage på Toldå inden aften. Helst børde man vistnok ofre to dage på turen for at tage længer op igjennem dalen og isåfald overnatte på en af gårdene her. Logis behøver man neppe at være ængstelig for; som i hoveddalen så bliver den fremmede også her overalt mødt med den største velvilje og forekommenhed, og at bøndernes gamle gjestfrihed endnu ikke er forsvunden fra disse egne, derpå har jeg under flere somres vandringer seet fuldt af beviser.

Dovrefjeld. Parti mellem Drivstuen og Kongsvold.

Dovrefjeld. Parti mellem Drivstuen og Kongsvold.

Fjeldstuerne på Dovre.

Fjeldstuer paa Dovre byggedes allerede af kong Eystein (1103—1122), bl. a. af hensyn til de pilegrime, som allerede da begyndte at drage op til Nidaros.

Kjørbar vei over Dovre var færdig først 1788. Man havde da den berygtede „Vaarstien“ mellem Kongsvold og Drivstuen.— Nu går der god chaussé over hele fjeldet. Mellem skydsstationerne Rise i Opdal og Domås er der 71 km. På denne strækning ligger fjeldstuerne: **Drivstuen** i Drivdalen, **Kongsvold**, **Hjerkin** og **Fokstuen**, de to første i søndre Trondhjems amt. Samtlige fjeldstuer tilhører staten og bortforpagtes af den.

Drivstuen ligger 652 m. o. h. Statens tilskud årlig til stationen er kr. 800.00.

Kongsvolds høide over havet er 839 m. Statens tilskud til denne fjeldstue er kr. 1000.00 årlig. Veien over Dovre vedligeholdes af staten.

Efter åbningen af Nordbanen over Røros mellem Støren og Åmot i 1877 er trafikken over Dovre selvsagt meget aftaget.

Fjeldstuerne er gået over til at bli sommerpensionater; men ruten gennem den naturskønne Drivdal og over Dovres mægtige plateau hører fremdeles til de ture, på hvilke man i fremtrædende grad får indblik i Norges imponerende høifjeldsnatur.

C. S.

Indberetning

til bestyrelsen for Trondhjems turistforening om inspektionstur

til Nedalen ²³/₇—²/₈ 1902.

(Ved overlærer Schulz.)

Det var min agt over Nedalen at fortsætte over Storeriksvold og over til „Sylhyddan“ i Endalen dels for at beskrive denne rute dels for at tage prospekter; men det yderst ugunstige veir: tåge, regn og tildels storm i dagene ²⁰/₇—¹/₈ gjorde, [at jeg måtte reise Tydalen nedover igjen.

Jeg ventede i 2 dage på Nedalen, om vejret ikke skulde bedre sig. $\frac{20}{7}$ var temperaturen på Nedalen 0° , og nysne lå på fjeldene omkring. Temp. var gennemsnitlig 2° — 3° midt på dagen.

Der har — som rimeligt kan være under de ugunstige veirforholde — i juli måned været liden turisttrafik gennem Tydalen og over til Nedalen. — På Græslivold, hvor stellet fremdeles er fortræffeligt, havde der bare været 3 turister.

Opvårdningen fra Stuevold til Nedalen var i orden, ligeså nedtaget til færgestedet. Færgen var ikke tjærebredet; men dette skulde gøres, såsnart man fik tjære på Nedalen. Båden i Esnaosen var i udmærket stand, nylig tjærebredet. Opvårdningen fra Esnaosen langs østsiden af Essandsjøen var tildels forfalden. Føreren, Ingebrigt O. Aas, fik ordre til at udbedre samme. Klopperne var ikke udlagt over Fiskåen, Ramslibækken og Djupholma! Dette blev gjort, ligesom føreren i de første dage af september igjen skal ta klopperne ind. For dette arbejde skal han få ialt kr. 12.00. Turistforeningens bidrag til føreren er for tiden $\frac{5}{7}$ — $\frac{20}{8}$ kr. 20.00, til opvartningspigen kr. 25.00. Besøget på Nedalen var ifjor 54. I marts iår har 36 skiløbere besøgt Nedalen, deraf 14 skiløbere på én gang, uden at der i forveien var git noget varsel. Bare kønen var hjemme på gården. Skiløbere kan for fremtiden ikke få kost og logis på Nedalen, når de ikke på forhånd melder sin ankomst, så man kan være forberedt. Indtil min afreise fra Nedalen har iår 8 turister (norske) samt et svensk selskab (fra Endalshytten) på 10 personer overnattet.

Turisthytten var i udmærket stand: tag, døre og vinduer tætte. De af foreningen i hytten udlagte karter var borte, årgangene af Svenska turistforeningens årsskrifter dels ødelagte dels borte! Over inventariet, tilhørende turistforeningen, optoges fortegnelse.

Førertaksterne fra Nedalen revideres og udfyldtes således:

Til Lillesylen (Storsola) og Stuevold:

1 person	kr. 2.00
2 —	- 2.50
3 — eller flere	- 3.00

Til Storsylen, Storeriksvold, Sylhyddan:

1 person	kr. 3.00
----------	----------

2 personer	kr. 3.50
3 — eller flere	- 4.00

Til Rundhougen:

1 person	kr. 4.00
2 —	- 4.50
3 — eller flere	- 5.00

Roing på Essandsjø:

Esnaosen—Garklepvoid	kr. 3.50
Esnaosen—Sankåviken	- 3.50
Esnaosen—Storeriksvold	- 3.50
for 4de person tillæg	- 0.50.

Den nuværende turiststue på Nedalen har 4 senge. Spiseværelset er den gamle fællestue i den gamle hovedbygning. Således som nu forholdene er på Nedalen, kan de ikke vedvarende bli.

De alternativer, som foreligger, er:

- 1) at opføre en ny turisthytte på Storeriksvold og flytte turisthytten på Nedalen did,
- 2) at opføre en sådan på Nedalen.

At lægge en turiststation et eller andet sted på strækningen mellem Storeriksvold og Nedalen kan jeg ikke anse for tilrådeligt. Turiststationen må ligge nær sæter, hvor melk, smør og ved kan fåes. I modsat fald må føreren eller pigen holde kjøer (som på „Sylhyddan“), og for beite til kjørene må da betales en årlig afgift. Til kjørene må holdes gjæter. De årlige drifts- og transportomkostninger vil — i dette tilfælde — bli uforholdsmæssig store.

Da forholdene for opvartningspige og fører fremtidig kan bli ordnet på den for foreningen nu særdeles gunstige måde på Nedalen, må jeg holde på, at turiststationen på disse trakter lægges på Nedalen, og at kontrakt med Nedalens eier blir at oprette for den nye turisthytte, værtskabet ved denne, turistsæsonens varighed, levering af birkeved til brændsel m. v. Tillige vil afstanden fra Stuevold, Østby til Storeriksvold bli for svær dagsmarsch for mindre øvede turister og vanskeligheder komme op for passagen af Nea og med båden i Esnaosen.

For bestigninger af af Storsylen ligger Nedalen ligeså beleiligt som Storeriksvold.

Altså:

Den nuværende turisthytte på Nedalen flyttes hen til den plads, på hvilken den nye hytte blir at opføre, og den får 6 senge mod nu 4. Den nye plads ligger ca. 300 m. fra Nedalens huse på en haug med udsigt rundt om. Derved skilles alt turiststel ud fra Nedalens stel. Vand er for hånden (et „opkomme“).

Til
**bestyrelsen for Trondhjems
turistforening.**

Ifølge nedenstående skrivelse af 3die januar dette år blev T.hjems turistforening indbudt til at deltage i møde i Kristiania 9de februar d. å. for stiftelse af „Landsforening for turistvæsenet i Norge.“

„Allerede i 1898 fremholdtes det i anledning af et af arbejdsdepartementet fremsat, men ikke af stortinget bifaldt forslag om „ansættelse af en konsulent i turistvæsenets anliggender for nævnte departement, at det private initiativ og den private ledelse måtte formå at føre udviklingen videre, uden at det offentlige griber „mere direkte ledende og bestemmende ind. Der blev derunder pøgt „paa hensigtsmæssigheden af, at der her ved private bestræbelser „søgte en sammenslutning til udvikling af de fælles interesser.

„Da der imidlertid siden den tid ikke fra privat hold er gjort „noget skridt til istandbringelse af et organ eller sammenslutning „af vedkommende interesserede til fremme af turistvæsenet hertil- „lands, lod arbejdsdepartementet den 19 april f. a. udgå indby- „delse til landets turistforeninger om at lade sig repræsentere ved „et møde i Kristiania til drøftelse af dette spørgsmaal.

„Paa det i henhold hertil den 29 oktober 1902 afholdte møde „var repræsentanter for forskellige landsdele og interesser tilstede.

„Til at lede mødets forhandlinger valgtes undertegnede. Efterat „en komite, bestående af dhrr. kaptein Aanesen, dampskibsexpe- „ditør Berg-Hansen, driftsbestyrer Didrikson, expeditjonschef Heyer-

„dahl, bankchef Kielland-Torkildsen og overretssagfører Krag, havde „udarbejdet udkast til love for en „Landsforening for turistvæsenet „i Norge“, ledsaget af endel „bemærkninger om landsforeningens „tilsigtede arbejder“, behandledes dette udkast af turistforeningernes „ovennævnte repræsentanter i Kristiania paa nye møder i Decem- „ber maaned sidstleden, og besluttede man derefter at indbyde til „dannelse af en „Landsforening for turistvæsenet i Norge“ i det „væsentlige overensstemmende med vedlagte lovudkast med bemærk- „ninger.

„I henhold hertil tillader jeg mig herved paa ovennævnte her- „rers vegne at indbyde til et møde i handelsstandens forenings lo- „kale (Toldbodgaden no. 30, hersteds) mandag den 9de februar „førstk. kl. 10 form. Omstændige liste bedes i tilfælde velvillig „påtegnet og inden mødets afholdelse indsendt til undertegnede „(adresse: Historisk museum, Kristiania).

Dr. Yngvar Nielsen.

Edvard Aanesen.“

Denne skrivelse var ledsaget af følgende

Udkast til love for landsforeningen for turistvæsenet i Norge.

§ 1. Landsforeningen for turistvæsenet i Norge har til øiemed at samle til fællesarbejde de i turistvæsenet interesserede, samt på andre måder virke for fremme af turistvæsenet som en af landets næringsveie.

§ 2. Medlemmer af landsforeningen er:

- a) de foreninger, der er eller måtte blive dannede for nogen enkelt landsdel eller for det hele land til turistvæsenets fremme, forsåvidt de opfylder og indgaar på de nedenfor i § 9 fastsatte betingelser;
- b) offentlige eller private institutioner og forretninger eller personer, som til landsforeningens kasse erlægger et årligt bidrag af mindst 100 kroner;
- c) personer, som af en generalforsamling efter forslag af direktionen indbydes som medlemmer.

§ 3. Landsforeningens betyres af en direktion, betående af 5 valgte medlemmer og forretningsføreren (kfr. § 7).

§ 4. Af direktionens valgte medlemmer udtræder hvert år de to, som har fungeret længst efter sit sidste valg. I tilfælde af at flere har fungeret lige længe, afgjøres ordenen ved lodtrækning.

§ 5. Direktionen har sit sæde i Kristiania. Den vælger selv sin formand blandt de valgte medlemmer. Direktionen samles efter tilsigelse fra formanden så ofte, det er fornødent. Forat gyldig beslutning skal kunne fattes, må mindst 3 medlemmer være tilstede. I tilfælde af stemmelighed gør formandens stemme udslaget.

§ 6. Det påligger direktionen at søge landsforeningens øjemed fremmet ved de midler og foranstaltninger, som efter forholdene til enhver tid dertil findes tjenlige. Den bør holde sig i stadig forbindelse med de offentlige autoriteter, under hvilke turistvæsenet vedkommende sager sorterer, samt med landsforeningens medlemmer og støtte disses virksomhed, såvidt landsforeningens midler og forholdene iøvrigt tillader det.

Direktionen har på landsforeningens vegne at udtale sig om de sager, som af det offentlige eller af foreningens medlemmer måtte blive den forelagte til udtalelse.

Inden udgangen af oktober måned har direktionen at tilstille vedkommende regjeringsdepartement og landsforeningens medlemmer en beretning om foreningens virksomhed i det forløbne år indtil 1ste oktober med en oversigt over dens økonomiske stilling og uddrag af årets regnskaber samt en plan for foreningens virksomhed i det kommende år.

§ 7. Direktionens valgte medlemmer ansætter en forretningsfører med 6 måneders gjensidig opsigelsesfrist og med en af dem bestemt årlig løn. Han har at rette sig efter den instrux, som til enhver tid udfærdiges for ham af direktionen, og har at holde denne bekendt med forretningernes gang.

§ 8. Direktionen antager og afskediger ligeledes det underordnede personale, som måtte være nødvendigt, og bestemmer dettes lønninger.

§ 9. For at anerkjendes som medlem af landsforeningen efter § 2 a maa de deri nævnte foreninger have et medlemsantal af mindst 20 medlemmer og forpligte sig til:

- a) at bidrage til landsforeningens kasse årlig 25 øre pr. medlem, dog mindst 20 kroner og høist 100 kroner.

- b) at meddele landsforeningens direktion oplysninger om gjenstande vedkommende foreningens formål samt forøvrigt at støtte landsforeningens virksomhed.

§ 10. Ordinær generalforsamling afholdes hvert år inden udgangen af november måned. Sted og tid berammes af direktionen. Underretning om berømmelsen bliver mindst 4 uger i forveien at tilstille samtlige landsforeningens medlemmer gennem posten.

Extraordinær generalforsamling afholdes med lignende varsel efter direktionens bestemmelse, eller når mindst 5 af landsforeningens medlemmer forlanger det.

I generalforsamlingen deltager foruden direktionen en repræsentant for hver af landsforeningens medlemmer, i tilfælde efter skriftlig bemyndigelse fra vedkommende lokalforenings eller institutions bestyrelse eller lignende.

Foreninger (§ 2 litr. a), institutioner, forretninger eller personer (§ 2 litr. b) stemmer i forhold til sine årlige bidrag med 1 stemme for hvert fulde beløb af henholdsvis 25 eller 100 kroner. Dog har intet enkelt medlem af landsforeningen mere end høist 4 stemmer. Direktionens medlemmer og de indbudne medlemmer (§ 2 litr. c) har hver 1 stemme.

Generalforsamlingens forhandlinger ledes af direktionens formand, hvis stemme gør udslaget i tilfælde af stemmelighed.

§ 11. Den ordinære generalforsamling har:

- a) at foretage valg på direktører i de fratrædendes sted samt på 3 suppleanter for samme;
- b) årlig at vælge 2 revisorer og 1 suppleant samt 2 decisorer;
- c) at behandle direktionens årsberetning for det forløbne år og at decidere regnskaberne for samme;
- d) at behandle direktionens forslag til plan for kommende års virksomhed og at træffe bestemmelse om foranstaltninger af større betydning samt at bevilge de i så henseende nødvendige beløb;
- e) at beslutte om forandringer i nærværende love. Forslag hertil må dog være indleveret til direktionen inden 15de september og af denne omsendt til landsforeningens medlemmer samtidig med dens årsberetning. Til vedtagelse kræves mindst

$\frac{2}{3}$ pluralitet af de fremmødendes stemmer, samt at mindst $\frac{1}{3}$ af foreningens medlemmer er repræsenteret. Kan ikke sidstnævnte betingelse opfyldes, afgjøres sagen ved skriftlig votering af samtlige medlemmer med $\frac{2}{3}$ pluralitet.

§ 12. På ekstraordinære generalforsamlinger afgjøres kun den eller de sager, som har foranlediget indkaldelsen.

§ 13. Opløsning af landsforeningen kan besluttes på en generalforsamling med $\frac{3}{4}$ pluralitet af de mødendes stemmer efter forslag, fremsat på samme måde som ovenfor bestemt for forslag om lovforandringer. Samme generalforsamling, på hvilken mindst $\frac{1}{2}$ del af medlemmerne må være tilstede, beslutter med simpel pluralitet, hvorledes der skal forholdes med landsforeningens mulige eiendele efter dens opløsning.

§ 14. Af landsforeningens indtægter lægges årlig tilside 10.0/0 til et fond, som søges dannet til støtte for foreningens virksomhed.

Bemærkninger om landsforeningens tilsigtede arbejder.

Den skal udad, ligeoverfor udlandet og fremmede reisende:

- a. arbeide for udbredelse i udlandet af kjendskab til Norge som turistland, gennem pressen, annoncer, brochurer o. s. v. i så stor udstrækning, som hensynet til landets evne til at modtage fremmede til enhver tid gjør det raadeligt (kfr. litr. 1);
- b. arbeide for hurtige, bekvemme og hensigtsmæssige forbindelser med udlandet;
- c. arbeide for, at der overalt i landet, men særlig i de mest besøgte strøg, gennem udbredelse af lokale brochurer, karter m. v. stræbes hen til at fordele strømmen til biruter etc.;
- d. søge tilveiebragt midler til sådan reklame, som foran under litr. a og c nævnt, udover landsforeningens egne midler, ved bidrag fra foreningens medlemmer og andre i turisttrafikken økonomisk interesserede personer, dels til reklamearbeidet i det hele, dels til specielle reklamer;
- e. i det hele optræde som mellemlid, hvor det må trænges, mellem fremmede reisende og indenrigske interesserede;
- f. således gå fremmede tilhænde med råd ved planlægning og

ordning af reiser til og inden landet, dog således, at der ikke etableres nogen konkurrence med private eller offentlige reisebureauer el. lign. Sådanne henvendelser, som af sidstnævnte hensyn ikke kan besvares direkte, henvises fortrinsvis til foreningens medlemmer.

Den skal indad, inden landet:

- g. virke for rational drift af hoteller og befordringsindretninger m. m. med det for øie, at søge øget såvel mængden af de reisende som længden af deres ophold i landet;
- h. gennem sin forretningsfører bistå eiere af hoteller, befordringsindretninger, turistbureauer o. lign. med råd, skriftlig og mundtlig, angående indredningen af bygninger, inventar, indkjøb, taxter, bekendtgjørelser o. s. v.;
- i. gennem udsendinge søge kjendskab til forekommende mangler og søge disse rettet, direkte eller gennem de lokale foreninger;
- k. på den ene side søge at hindre uvittig konkurrence, på den anden side søge såvel nye turistruter, som ældre, hvor der endnu er plads dertil, udstyrede med fornødne hoteller o. lign.;
- l. rette specielt arbeide på turistsæsonens forlængelse og udvidelse til alle årstider, herunder også arbeide for sanatoriebedriftens fremme, sommer som vinter;
- m. arbeide for hensigtsmæssig ordning af dampskibs- og jernbaneruter, specielt for hensigtsmæssig korrespondance og forbindelse mellem de forskjellige ruter;
- n. modarbeide optrækkeri o. lign. og modtage og undersøge klager såvel herover som over andre forhold vedkommende landets turistvæsen;
- o. arbeide for tidsmæssige bestemmelser vedkommende turisttrafikken og hvad dermed står i forbindelse, i den offentlige og kommunale lovgivning og politianordning m. v.;
- p. virke for oprettelse af lokale foreninger til turisttrafikkens fremme.

I henhold til denne skrivelse indkaldtes i Trondhjems turistforening ekstraordinær generalforsamling 30te januar d. å.

På denne generalforsamling fattedes følgende beslutninger:

1. Trondhjems turistforening indmeldes som medlem af landsforeningen.
2. I direktionen for landsforeningen bør der være repræsentanter såvel for det sønden- som for det vesten- og nordenfjeldske.
3. I §§ 6 og 11 blir efter „plan“ at indskyde „og forslag til budget“.

I bestyrelsesmøder i Trondhjems turistforening 5te og 7de februar d. å. diskuteredes sagen yderligere.

Til at deltage i mødet 9de februar i Kristiania — på Trondhjems turistforenings vegne — valgtes enstemmig undertegnede, foreningens formand.

Forsåvidt som det skulde lykkes at gennemføre punkt 2 i de på generalforsamlingen 30te januar fattede beslutninger, havde undertegnede at stemme på direktør P. Gjemsøe som nordenfjeldsk medlem af landsforeningens direktion, da man mente, at der i bestyrelsen for den nye forening burde sidde i turisttrafikken interesserte forretningsmænd.

Den nuværende bestyrelse af Trondhjems turistforening er af den opfatning, at opgaverne for denne forening — som for de øvrige nuværende turistforeninger her i landet — i flere væsentlige punkter er forskellige fra de mål, landsforeningen ifølge sine love vil stille sig, og de midler, gennem hvilke den vil virke.

Landsforeningen tar udelukkende sigte på den udenlandske (fremmede) turisttrafik som en næringsvei for landet.

Det er bestyrelsens mening, at Trondhjems turistforening — som hidtil — bør ledes i overensstemmelse med sine statuter af 16de december 1887 og derfor bør bli uafhængig af den nye landsforening.

Med sin årlige kontingent bidrager den herværende turistforening til landsforeningens formål, og den stiller sig forøvrigt til tjeneste med de oplysninger og med den støtte af landsforeningens virksomhed, som inden rimelige grænser måtte kræves af den.

Uden at gå nærmere ind på de forandringer, som — efter motion fra andre hold — på mødet 9de februar blev vedtaget i forskellige §§ i „udkast til love“, skal jeg kun tillade mig at anføre, at det, efter adskillig debat, lykkedes efter forslag fra under-

tegnede at gennemføre de på generalforsamlingen 30te januar fattede — ovenfor refererede — beslutninger, ligesom hr. direktør P. Gjemsøe indvalgte som medlem af direktionen fra det nordenfjeldske.

Det viste sig på mødet, at opfatningerne om de nuværende turistforeningers forhold til landsforeningen var temmelig afvigende. Fra enkelte hold anførtes, at de nuværende turistforeninger måtte ordne sig som filialer af landsforeningen.

Disse opfatninger måtte undertegnede bekjempe, hvori jeg fik støtte fra bl. a. Den norske turistforenings formand, prof. dr. Yngvar Nielsen.

For yderligere at præcisere den nye forenings karakter, og for fremtidig at undgå konfusion — på grund af dens navn — ligeoverfor landets turistforeninger, stillede undertegnede forslag, som blev vedtaget, om følgende navn for den nye forening: „Forening for reiselivet i Norge“, et navn, som i en let og kort form kan oversættes på andre sprog.

Til medlemmer af denne forenings direktion valgtes:

Bureauchef Gulbranson,
O.r.sagfører H. Krag,
Hr. Francis Bennett,
O.r.sagfører Kjelland,
Direktør Gjemsøe.

Hr. Kjelland repræsenterer — som bosat i Bergen — det vestenfjeldske.

Trondhem den 12te februar 1903.

Ærbødigst
Carl Schulz.

Trondhjems turistforenings årsberetning for 1902—03.

På generalforsamling 29. mai 1902 valgtes til medlemmer af bestyrelsen:

kand. real L. Schulerud,
adjunkt A. Sommerfelt.

Gjenstående Medlemmer var:

overlærer C. Schulz,
agent E. A. Tønseth,
fuldmægtig N. Noodt.

Til suppleanter valgtes:

o.r.sagfører O. Richter,
kjøbmand O. Grilstad,
tefegrafassistent Rosenvinge-Weie.

Til revisorer valgtes:

kjøbmand Olaf Eggen,
kasserer Bech.

I påfølgende bestyrelsesmøde valgtes overlærer Schulz til formand, agent Tønseth til viceformand, fuldmægtig Noodt til kasserer og kand. Schulerud til sekretær.

En del af sommeren fungerede viceformanden som formand på grund af formandens fravær, ligesom sekretærforretningerne besørgedes dels af formanden, dels af viceformanden, da den nyvalgte sekretær var fraværende på reise og først kunde tiltræde den 11. septbr.

Medlemsantallet var $\frac{1}{4}$ 1903 230, hvoraf 2 livsvarige med-

lemmer. Der er i 1902 udmeldt og strøget 36 og indmeldt 4 medlemmer.

Den 30. januar 1903 afholdtes ekstraordinær generalforsamling, på hvilken besluttedes, at foreningen skulde indtræde som medlem af den landsforening for reisetrafiken, som i de dage skulde stiftes, og som fik navnet „Forening for reiselivet i Norge“. På det møde, hvor denne forening konstitueredes, mødte turistforeningens formand. Han har om alt nærmere angående denne sag afgivet en indberetning, som er indtagen ovenfor. Turistforeningens årlige kontingent til „Forening for reiselivet i Norge“ bliver kr. 50.00.

Troldheimen.

Troldheimshytten har i år været besøgt af 35 turister. Værtsskabet har som tidligere været besørget af Ole Gundersen og hustru; den første har tillige fungeret som fører.

De af fogden i Nordmøre forlangte sikkerhedsforanstaltninger for tilfælde af ildebrand i hytten er i år udførte. De består i to trapper op til 2. etage og anbringelse af redningstouge ved vinduerne i samme etage.

Efterforskningerne i anledning af det høsten 1901 forøvede indbrud i hytten har ikke ført til noget resultat.

Veien gennem Svartådalen er bleven blinket og ryddiggjort; men arbeidet er endnu ikke besigtiget af nogen af bestyrelsens medlemmer, hvilket formodentlig vil kunne ske til sommeren.

Ole Gundersen har foreslået, at foreningen sammen med tre sætereiere skal bygge fast klop over Svartåen, så man kan slippe arbeidet og bekostningen med udlægning og indtagning vår og høst. Han er i den anledning tilskrevet med anmodning om at søge at få istand en antagelig overenskomst med de tre sætereiere og indsende plan og overslag for kloppen. Endnu har man ikke hørt nærmere fra ham; men forhåbentlig går sagen i orden, så broen kan være istand til turistsæsonen.

Den nye klop over Gjerdøla er i sommer besigtiget og godkjendt af bestyrelsens medlem Noodt.

På Storli, hos Erik Larsen, har der i år været 19 turister og 7 skiløbere.

Syltrakterne.

På Nedalen har besøget af turister været 32, af skiløbere 37. Marie Nestad har fungeret som værtinde og Ingebrigt O. Aas som fører.

Uagtet der i god tid var averteret i Trondhjemsaviserne, at der ikke kunde modtages skiløbere på Nedalen, indfandt der sig dog i påsken en hel del sådanne, og flere af disse opførte sig beklageligvis på en sådan måde, at eieren fandt sig beføiet til at frasige sig al befatning med turister, hvis ikke turistforeningen kunde udvide sine huse og skaffe bedre udstyr deroppe.

Sådan udvidelse er nu af bestyrelsen besluttet iværksat, og der er i den anledning mellem turistforeningen og Nedalens eier afsluttet følgende

Kontrakt.

1. De af Trondhjems turistforening på Nedalen opførte huse bliver turistforeningens eiendom.
2. Til husene giver Nedalens eier fri plads.
3. Nedalens eier skal ikke kunne forlange husene flyttet. Derimod har turistforeningen ret til nårsomhelst at flytte dem fra Nedalen. Til flytning indenfor Nedalens grænser udkræves eierens samtykke.
4. Dersom Nedalens eier ikke selv vil overtage værtskabet ved turisthytten efter de til enhver tid opstillede tarifer for kost og logis, holder turistforeningen værtinde og fører. Disse må før sin ansættelse ved hver sæson godkjendes af eieren.
Værtinde og fører kan, når stellet med turisterne ikke optager deres tid, gives anledning til at deltage i arbejde på Nedalen mod gjængs betaling af eieren, dog ikke i længere afstand fra turisthytten, end at de i tilfælde af turisternes ankomst i kort tid kan kaldes tilbage.
5. Turistsæsonen skal kunne vare hele juli og august måneder.
6. Nedalens eier forpligter sig til — til enhver tid i turistsæsonen — at levere gårdens produkter: smør, ost, melk, kød og, om det haves, brød til dagens priser.
7. Udenfor den ovennævnte turistsæson må enhver, som vil be-

søge turisthytten, ordne sig med en af turistforeningen godkendt mand eller kvinde, som da på besøgerens egen bekostning kan være tilstede i turisthytten for at besørge værtskabet.

8. Nedalens eier skaffer ved til turisthytten efter dagens pris. Turistforeningen har — efter anvisning fra Nedalens eier — at besørge vedens fremkøring og ophugning, såfremt Nedalens eier ikke overtager det hele værtskab ved hytten, i hvilket tilfælde turistforeningen ikke har nogen udgift med den ved, som bruges.
9. Da der i nærværende kontrakt ikke er stipuleret nogen bestemt grundafgift, fastsættes dennes værdi efter vort bedste skøn, af hensyn til det stemplede papir, til kr. 10.00 — ti kroner.
10. Om Trondhjems turistforening måtte gå ind, overgår alle dens rettigheder efter nærværende kontrakt til Den norske turistforening.

Kontraktens sidste punkt er indsat efter forlangende af Den norske turistforening, der stillede det som betingelse for tilståelse af det allerede ifjor lovede bidrag til den projekterede nye turisthytte, stort kr. 700.00. Kontrakten vil blive thinglæst.

Det er meningen at opføre den nye hytte på den plads, som er omtalt i slutningen af formandens foran indtagne indberetning, og at flytte den gamle hytte indtil. Den nye hytte er tænkt at skulle få to rum og køkken; i det ene rum vil der antagelig kunne blive plads til 6 senge, og i det andet og større rum, som bliver fællesrum med peis, skal der anbringes vægbænke, som i fornødent fald kan slås op og anvendes som senge. Medregnet de 4 eller muligens 6 senge i den gamle hytte, vil der, når alt er færdigt, blive rummeligt på Nedalen.

Bestyrelsen havde håbet allerede i indeværende vinter at kunne gå igang med byggearbejdet; men da det kom til stykket, viste det sig, at man ikke kunde få købt tømmer deroppe i vinter, hvorfor arbejdet måtte udsættes. Det er nu meningen at gå i gang dermed i så god betids til høsten, at hytten kan være istand til turistsæsonen 1904.

Klopperne over Fiskåen, Djupholma og Ramslibækken blev udlagte ud på sommeren. Men da de skulde indtages i begyndelsen af september, var broen over Fiskåen reist. Materialerne er

dog indsamlede og oplagte nede ved sjøen, så broen vil kunne være istand igjen til sommeren.

Opvardingen på veien fra Esnaosen til Djupholma er i løbet af sommeren udbedret af I. Aas.

På Storeriksvold har besøget i år været ringe. Men de, som har været der, roser hytten og stellet. „De bedste og appetitligste senge på hele turen, en deilig turisthytte i det hele taget“, står der bl. a. i antegningsbogen.

Gråkallen.

I strøget omkring Gråkallen er der i år anlagt to nye stier. En sti går fra toppen af Gråkalksnea (Lille Gråkallen) nordover, skjærer tvers over stien fra Kobberdammen til Skistuen og Gråkallen og slynger sig nordover Gråkallen, med vakre udsigter over Kobberdammen, Gjeitfjeldet og fjorden indover, frem til Bynesveien der, hvor Vintervandsstien kommer ned. Denne sti er 1508 meter lang.

En anden sti tager af fra stien Vintervandet—Storheia under Rundheia og fører over denne frem til Kvistingen og langs dennes østre bred, med udsigt over denne vakre lille fjeldsjø og Storheia, og ind på stien Storheia—Grønlien, så nu kan man gøre rundturen Fjeldsæter eller Skistuen—Vintervandet—Kvistingen—Grønlien uden at behøve at bestige Storheia.

Turistbidrag.

Ved hjælp af brændevinssamlagets bidrag har turistforeningen kunnet uddele følgende bidrag til fodture i den forløbne sommer:

Til Henry Berg kr. 25.00, rute: Orkedalen—Rindalen—Troldheimen.

Til Gudrun og Brynjulf Schmidt-Nielsen kr. 30.00 til en tur i Rørostrakterne.

Til Ivar Johansen kr. 25.00, rute: Snåsen—Namdalen—Beitstaden.

Til lærerinde frk. Agnes Hagen kr. 50.00 til en tur med elever af Kalvskindets skole, rute: Heimdal—Selbu—Hommelvik.

Indberetninger er afgivne af H. Berg, G. og B. Schmidt-Nielsen samt Ivar Johansen.

Uddrag af Trondhjems turistforenings regnskab ¹/₁—³¹/₁₂ 1902.

A. Indtægt.

Beholdning fra 1901	kr.	216.24
Indestående i bankerne fra 1901	„	844.29
Restancer fra 1901	„	23.00
Kontingent for 1902	„	674.00
Brændevinssamlagets bidrag for 1902	„	600.00
Optjent førerløn	„	8.50
Indvundne renter	„	19.45
		<hr/>
		kr. 2,385.48

B. Udgift.

Årsskriftet	kr.	292.30
Diverse til fotografiapparatet og fotografier	„	52.35
Hytterne og stationsbidrag	„	154.53
Veie, klopper og opvarding	„	113.00
Forerlønninger	„	113.00
Annoncer, assurance	„	56.76
Bud, porto etc.	„	63.67
Kasserer og sekretær	„	300.00
Kontingent til Den norske turistforening	„	4.00
Generalforsamlingen	„	16.80
Inspektionsreiser og stipendier	„	205.39
Indestående i bankerne	„	883.74
Kassabeholdning	„	129.94
		<hr/>
		kr. 2,385.48

Forslag til budget for 1903.

A. Indtægt:

Beholdning fra 1902	kr. 129.94
Indsat i banker	„ 883.74
Restancer på kontingent	„ 20.00
Kontingent	„ 700.00
Bidrag fra brændevinssamlaget	„ 600.00
Do. fra Den norske turistforening	„ 700.00
	<u>kr. 3,033.68</u>

B. Udgift:

Årsskrift for 1902	kr. 300.00
Hytter og stationsbidrag	„ 150.00
Veie, klopper og opvarding	„ 150.00
Annoncer, assurance	„ 60.00
Førerlønninger m. v.	„ 120.00
Kasserer, sekretær, bud, porto m. v.	„ 400.00
Inspektionsreiser og stipendier til skoleelever	„ 300.00
Hytten på Nedalen	„ 1,400.00
Årsbidrag til „Forening for reiselivet i Norge“	„ 50.00
Tilfældige udgifter	„ 103.68
	<u>kr. 3,033.68</u>

Omtrentlig formuesstatus

pr. 1/1 1903.

Troldheimshytten	kr. 3,600.00
Gråkalshytten	„ 3,225.00
Storheiahytten	„ 913.00
Storeriksvold	„ 500.00
Nedalen med færge	„ 702.50
Inventar på Græslivold	„ 50.00
Do. - Vollansæter	„ 20.00
Færge i Folla	„ 22.00
Båd med nøst i Essandsjø	„ 80.00
Indestående i banker	„ 883.74
Kassabeholdning	„ 129.94
Karter, kontorinventar etc.	„ 440.00
	<u>kr. 10,566.18</u>

Statuter

for

Trondhjems Turistforening,

vedtagne i generalforsamling den 16de december 1887.

§ 1. Foreningens nærmeste formål er at vække sandsen for og befordre turistlivet.

§ 2. Dette søges fornemmelig naaet ved:

- a. at fremme og behageliggjøre turistfarten i de egne, der ligger indenfor turistforeningens selvvalgte grændser,
- b. at vække forøget opmærksomhed for allerede kjendte seværdige punkter og ruter, og at henlede opmærksomheden på nye sådanne,
- c. at istandbringe nye og udbedre ældre tilgange til udsigtspunkter, at anvise de smukkeste og bekvemmeste veie samt at engagere faste førere på vanskelige steder,
- d. at udgive nøiagtige beskrivelser af ruter og trakter, anbefalelsesværdige ved sin naturskønhed,
- e. at arbeide for adgang til faste kvarterer (fjeldstuer på ensomme og uveisomme fjeldovergange) og skydsbefordring i størst mulig udstrækning,
- f. at få overenskomst i størst mulig udstrækning om rimelige takster,
- g. at udgive karter over foreningens virketerritorium,
- h. at vække opmærksomheden såvel herhjemme som i udlandet for vore trakter ved at sende foreningens eventuelle skrifter til reisetidsskrifter, reisebureauer og forskellige sportsklubber.

§ 3. Den årlige medlemskontingent er 3 — tre — kroner for mænd og 2 — to — kroner for kvinder. Den, der betaler 40 — fireti — kroner engang for alle, bliver livsvarigt medlem af foreningen. Udmeldelser må ske til kassereren inden årets udgang. De medlemmer, som ikke har betalt kontingent for 2 år, kan af bestyrelsen udslettes af foreningens medlemsliste. Foreningens medlemmer erholder gratis de af foreningen udgivne skrifter.

§ 4. Foreningens anliggender ledes og dens midler disponeres af en bestyrelse på 5 — fem — medlemmer. Den har sit sæde i Trondhjem. Dens medlemmer besørger kassererforretningerne udførte, vælger selv sin formand og fordeler forøvrigt forretningerne mellem sig.

§ 5. Senest inden udgangen at marts måned hvert år afholdes den årlige generalforsamling, i hvilken fremlægges:

- a. Bestyrelsens indberetning for foregående år og revideret regnskab, hvilket decideres af generalforsamlingen.
- b. Bestyrelsens forslag til budget for det kommende år.
- c. Foreliggende forslag vedkommende foreningens statuter eller dens virksomhed, ledsaget af bestyrelsens betænkning.

Generalforsamlingen fatter beslutning med simpel pluralitet, med mindre det gjælder forandring i statuterne; isåfald kræves der to trediedeles pluralitet. Ingen kan afgive stemme uden at have erlagt kontingent for sidst forløbne år.

§ 6. Generalforsamlingen vælger bestyrelse med tre suppleanter samt to revisorer. Revisorerne vælges for et år ad gangen, medens der af bestyrelsens medlemmer udtræder hvert år skiftevis tre og to, første gang efter lodtrækning.

§ 7. Forslag til forandring i statuterne kan i regelen kun afgjøres af den årlige generalforsamling og må være indsendt til bestyrelsen inden udgangen af december måned.

Forslagene bekjendtgjøres i forbindelse med generalforsamlingens indkaldelse med mindst 1 måneds varsel.

Dog skal der, når bestyrelsen finder det nødvendigt eller det forlanges af mindst 30 — tretti — medlemmer, afholdes ekstraordinær generalforsamling, hvor dog kun kan behandles de forslag, der er sendte til bestyrelsen forinden denne generalforsam-

lings indkaldelse. Til ekstraordinær generalforsamling kan varsles inden 14 — fjorten — dage.

§ 8. Bestyrelsen kan opnævne til æresmedlemmer de mænd eller kvinder, der i særlig grad har gjort sig fortjent af foreningen. Om sådan opnævnelse giver bestyrelsen meddelelse til generalforsamlingen.

Medlemsfortegnelse

pr. 1ste jan. 1903.

A. Livsvarige medlemmer.

Hansen, A. L., købmand
Thomle, E. A., kongelig fuldmægtig

B. Årsbetalende medlemmer.

Arnfinnsen, Læge
Aune, fotograf

Bachke, Arild
Bageien, Jens, handelsfuldm.
Bauck, H., o.r.sagfører
Beck, D., kontorfuldm.
Beichmann, F., politimester
Bennett, A., købmand
Berg, Andr., bankchef
Berg, Claus, konsul
Berg, Lauritz, bankkasserer
Berg, Sverre, fuldmægtig
Bergersen, B., o.r.sagfører
Bergmann, Th., maler
Birkeland, G., købmand
Bohne, F. M., slagter
Borthen, L., dr. med.
Borthen, E., handelsfuldmægtig
Bratt, Joh. F. agent
Brinchmann, Chr., bankkasserer
Brinchmann, Chr. jr., købmand
Brock, A., inspektør
Brodtkorb, Chr., læge

Bruhn, E. C., købmand
Brun, A., boghandler
Brun, Johan, apotheker
Bruun, Fritz, købmand
Bruun, Joh., o.r.sagfører
Bryn, H., læge
Brønne, B., fabrikeier
Beckman, M., stadsfysikus
Bedtker, F., læge
Børseth, L., farver

Christensen, Joh. jr., arkitekt
Christophersen, G., handelsmand, Selbu
Christoffersen, A., tandlæge
Clausen, P., hoteleier

Dahl, A., købmand
Dahl, Hj., handelsbetjent
Dahl, Ole, købmand
Dahl, E. P., jernbanekasserer
Digre, Johs., fabrikeier

Eggen, O., købmand
Einersen, Ths.
Erichsen, H. S., læge
Erichsen, direktør
Erichsen, A., politifuldm.
Evensen, A., bundtmager

Finne, Jak., konsul
 Fleischer, assessor
 Foss, Axel, kontorbetjent
 Føyn, Chr., cand. real.
 Garmann, J. N. B., agent
 Geeve, G., vognfabrikant
 Geelmuyden, H., kontorchef
 Getz, Odd
 Gill, A. T., kaptein
 Gjemsee, P., direktør
 Gram, Einar, ingeniør
 Grilstad, O., kjøbmand
 Grønning, E., kjøbmand
 Grønvold, Jac., driftsbestyrer
 Grøndahl, stadsingeniør
 Gunstensen, overlærer
 Halseth, A., kjøbmand
 Halvorsen, M., grosserer
 Hansen, Collin, o.r.sagfører
 Hansen, H. A., kjøbmand
 Hansen, P. A., fabriker
 Hansen, Thv., fabriker
 Hartmann, B., overlærer
 Hartmann, M. H., kjøbmand
 Hartmann, Jac., adjunkt
 Hegstad, L. O., kjøbmand
 Helberg, Joh., kjøbmand
 Helgerud, G. H., disponent
 Hellen, R., kjøbmand
 Herlofsen, tandlæge
 Hirsch, H., kjøbmand
 Hirsch, R., apoteker
 Hoff, A., guldsmed
 Hoff, J., kjøbmand
 Hoff, L. M., bagermester
 Hoff, uhrmager
 Hoff, T., kaptein
 Hoff, W., bagermester
 Haabet, Martin, grosserer
 Huitfeldt, I., konsul
 Husby, John, kjøbmand
 Hval, A., fængselsprest
 Ihlen, E., bankchef, Aalesund
 Iversen, B., grosserer
 Jensen, V., postmester
 Jenssen, A., konsul
 Jenssen, Eyvind
 Jenssen, Karoline, frue
 Jenssen H., bryggerieier
 Jenssen, Halvor, kjøbmand
 Jensen, N., banksekretær
 Jensen, P. O., kjøbmand
 Johansson, C. T., kjøbmand
 Johnsen, Ole, skomagermester
 Johnsen, Rolf, kjøbmand
 Juel, O., adjunkt
 Jürgens, H. G., verksbestyrer
 Jørgensen, J., kjøbmand
 Kindt, O., læge
 Kjeldsberg, konsul
 Kjærem, Charles, restauratør
Kliemeck, Julius, kjøbmand, Berlin
 Klinge, N., kjøbmand
 Klingenberg, H. F., konsul
 Klingenberg, Ingvar, konsul
 Klingenberg, Odd, o.r.sagfører
 Klingenberg, Sverre, o.r.sagfører
 Knoff, S. O., fabriker
 Knudsen, W., kaptein
 Knudtzon, ritmester
 Knudtzon, statsadvokat
 Koen, frk.
 Koren, arkivar
 v. Krogh, C. A., driftsbestyrer
 Kvenild, Arne, kontorchef
 Kvenild, J. M., kontorchef
 Kvenild, Karl, kjøbmand
 Larsen, Hans, grosserer
 Larsen, Lauritz, faktor
Lassen, Karl, kjøbmand, Hamburg
 Laugsand, A., farmaceut
 Lindeman, Thv., dr. philos, fabrikkbestyrer
 Lossius, K., rektor

Lossius, J., læge
 Lundgreen, Fr., kjøbmand
 Lykke, Ivar, kjøbmand
 Lyng, Joh. D. kjøbmand
 Lyng, Johs., institutbestyrer
 Lysholm, B., læge
Lysholm, J., kemiker, Tydalen
 Løchen, O., borgermester
 Løcke, H., o.r.sagfører
 Løken, H., redaktør
 Madsen, M., kjøbmand
 Malthe, F., direktør
 Matheson, B., kjøbmand
 Matheson, Chr., kjøbmand
 Matheson, W., kjøbmand
 Matzow, J., havnefoged
 Mogstad, E. D., kjøbmand
 Moe, Jac., inspektør
 Moe, Thv., kjøbmand
 Motzfeldt, A., kjøbmand
 Moxnes, N., vognmand
 Moxness, O. A., blikkenslager
 Møller, H., ciseler
 Møller, F. E., kjøbmand
 Meydell, P.
 Nergaard, I. C., kjøbmand
 Nissen, August, kjøbmand
 Noodt, L., kjøbmand
 Noodt, N., fuldmægtig
 Norum, K., arkitekt
 Nossum, kjøbmand
 Olsen, Oscar S., læge
 Olsen, Edv. J., verkseier
 Olsen, E., fotograf
 Olsen, J. C. H., telegrafassistent
 Olsen, Martin, handelsbetjent
 Olsen, Hans
 Orkdal, dampskib
 Pedersen, Joh. P., adjunkt
 Pedersen, M. G., handelsfuldm.
 Piene, C. Chr., fabriker
 Piene, J. C., grosserer
 Piene, Frantz, kjøbmand
 Prøsch, G. C., kjøbmand
 Raaen, J. C., kirkevæge
 Rambach, A., ingeniør
 Rendahl, O., kontorbetjent
 Richter, O., o.r.sagfører
 Rogstad, N. G., borgermester
 Ryjord, J. E., grosserer
 Saxvig, Chr., handelsfuldm.
Scharlach, dr., Bergen
 Schulerud, cand. real.
 Schulz, Carl, overlærer
 Selmer, Albr. W., disponent
 Siem, Julius, kjøbmand
 Skavlan, S., sogneprest
 Smith, Riddervold, o.r.sagfører
 Smedsaas, John, kjøbmand
Solem, H., grosserer, Christiania
 Sommerfelt, A., adjunkt
 Sommerschild, Edv., konsul
 Sorkstad, Karl, restauratør
 Solberg, Valborg, frue
 Spørck, oberstleitnant
 Spørck, Mimi, frue
 Stabel, A., boghandler
 Stabell, H. N., kjøbmand
 Staw, J., kjøbmand
 Stoltz, D., agent
 Stoppenbrink, W., kjøbmand
 Strøm, Ole, kjøbmand
 Strøm, Odin, skomagermester
 Swensson, P. G., kjøbmand
 Sættem, O., kjøbmand
Thams, M., grosserer, Ørkedalen
 Tharum, Julius, kjøbmand

Thaulow, Chr., kjøbmand
Tenseth, Chr., expeditør
Tenseth, E. A., agent
Thorsen, H., læge

Udbye, S., redaktionssekretær

Vinje, A., vognmand
Weidemann, ingeniør
Vangen, cand. theol.
Weie, Rosenvinge, telegrafassistent

Weisser, Th., bankkasserer
Wessel, P., bankbogholder
Widerøe, E., læge
Widerøe, M. C., bagermester
Wigen, A. F., kjøbmand
Wigen, Alfred, kontorbetjent
Wilhelmsen, L. H., kjøbmand
Wisløff, U., verkseier

Øien, A., grosserer
Øien, Anton, kjøbmand
Øvergaard, generalmajor